

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/24-01/96

URBROJ: 65-24-2

Zagreb, 16. listopada 2024.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Izvješće o korištenju Europskih strukturnih i investicijskih fondova i pretprijetnih programa pomoći Europske unije za razdoblje od 1. srpnja do 31. prosinca 2023.*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu sa Zaključkom Hrvatskoga sabora, pod brojem KLASA: 022-03/14-01/101, URBROJ: 6511-14-06, donijetim na 14. sjednici, održanoj 24. listopada 2014. godine dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 16. listopada 2024. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra regionalnoga razvoja i fondova Europske unije Šimu Erlića i državne tajnike Zrinku Raguž, Domagoja Mikulića i Kristinu Bilić.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/24-14/08
URBROJ: 50301-05/31-24-4

Zagreb, 16. listopada 2024.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Izvješće o korištenju Europskih strukturnih i investicijskih fondova i pretpristupnih programa pomoći Europske unije za razdoblje od 1. srpnja do 31. prosinca 2023.

U skladu sa Zaključkom Hrvatskoga sabora, KLASA: 022-03/14-01/101, URBROJ: 6511-14-06, donijetim na 14. sjednici, održanoj 24. listopada 2014., Vlada Republike Hrvatske podnosi Izvješće o korištenju Europskih strukturnih i investicijskih fondova i pretpristupnih programa pomoći Europske unije za razdoblje od 1. srpnja do 31. prosinca 2023.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra regionalnoga razvoja i fondova Europske unije Šimu Erlića i državne tajnike Zrinku Raguž, Domagoja Mikulića i Kristinu Bilić.

PREDSJEDNIK
dr. sc. Andrej Plenković

IZVJEŠĆE O KORIŠTENJU EUROPSKIH STRUKTURNIH I INVESTICIJSKIH
FONDOVA I PRETPRISTUPNIH PROGRAMA POMOĆI
EUROPSKE UNIJE ZA RAZDOBLJE
OD 1. SRPNJA DO 31. PROSINCA 2023.

SADRŽAJ

1. UVOD.....	2
2. SAŽETI PREGLED PROVEDBE EUROPSKIH STRUKTURNIH I INVESTICIJSKIH FONDOVA, INSTRUMENATA NEXT GENERATION EU, STRUKTURNIH INSTRUMENATA EUROPSKE UNIJE I INSTRUMENTA PRETPRISTUPNE POMOĆI PROGRAMA IPA.....	3
2.1. PREGLED PROVEDBE (OPERATIVNIH) PROGRAMA FINANCIJSKOG RAZDOBLJA 2014. – 2020.....	3
2.2. PREGLED PROVEDBE INSTRUMENATA NEXT GENERATION EU.....	5
2.3. PREGLED PROVEDBE KOMPONENTI PROGRAMA IPA I OPERATIVNIH PROGRAMA FINANCIJSKOG RAZDOBLJA 2007. – 2013.....	7
3. DETALJNI PREGLED PROVEDBE OPERATIVNIH PROGRAMA FINANCIJSKE PERSPEKTIVE 2014. – 2020.....	8
3.1. OPERATIVNI PROGRAM „KONKURENTNOST I KOHEZIJA“.....	8
3.2. OPERATIVNI PROGRAM „UČINKOVITI LJUDSKI POTENCIJALI“.....	12
3.3. PROGRAM RURALNOG RAZVOJA REPUBLIKE HRVATSKE ZA RAZDOBLJE 2014. – 2020.....	16
3.4. OPERATIVNI PROGRAM ZA POMORSTVO I RIBARSTVO REPUBLIKE HRVATSKE ZA PROGRAMSKO RAZDOBLJE 2014. - 2020.....	19
3.5. OPERATIVNI PROGRAM ZA HRANU I/ILI OSNOVNU MATERIJALNU POMOĆ 2014. – 2020. U OKVIRU FONDA EUROPSKE POMOĆI ZA NAJPOTREBITIJE.....	21
3.6. PROGRAMI TERITORIJALNE SURADNJE ZA FINANCIJSKO RAZDOBLJE 2014. – 2020.....	22
4. NEPRAVILNOSTI.....	23
5. JAČANJE SUSTAVA I POVEĆANJE UČINKOVITOSTI PROVEDBE EUROPSKIH STRUKTURNIH I INVESTICIJSKIH FONDOVA.....	26
6. AKTIVNOSTI INFORMIRANJA I KOMUNIKACIJE.....	28
7. PREGLED PROVEDBE PROGRAMA FINANCIJSKOG RAZDOBLJA 2021. – 2027.....	31
8. ZAKLJUČAK.....	34
Kratice.....	35
Popis grafikona.....	38
Popis tablica.....	39

1. UVOD

Temeljem Zaključka Hrvatskoga sabora donesenog na 14. sjednici održanoj 24. listopada 2014., Vlada Republike Hrvatske (VRH) obvezna je Hrvatskome saboru podnositi redovna šestomjesečna izvješća o korištenju Europskih strukturnih i investicijskih (ESI) fondova i pretpriступnih programa pomoći Europske unije (EU).

Izvješće o korištenju ESI fondova i pretpriступnih programa pomoći EU za razdoblje od 1. srpnja do 31. prosinca 2023. (u daljnjem tekstu: Izvješće) obuhvaća ključne podatke o provedbi (operativnih) programa financijskog razdoblja 2014. – 2020.: Operativnog programa Konkurentnost i kohezija (OPKK), Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali (OPULJP), Programa ruralnog razvoja (PRR) i Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo (OPPiR) polazeći od financijskih pokazatelja uspješnosti apsorpcije pojedinog (operativnog) programa, i to statusa ugovaranja, plaćanja i ovjeravanja, s posebnim osvrtom na trendove koji se mogu identificirati u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje. Pored financijskih pokazatelja iskorištenosti ESI fondova za svaki (operativni) program, Izvješće daje opisni prikaz stanja provedbe korištenja sredstava iz ESI fondova kroz prikaz pojedinih (operativnih) programa, s informacijama o tijelima u sustavu upravljanja i kontrole, pregledu objavljenih postupaka dodjele bespovratnih sredstava i drugim informacijama relevantnim za izvještajno razdoblje.

Također, Izvješće obuhvaća ključne podatke o provedbi Operativnih programa „Promet“ (OPP), „Zaštita okoliša“ (OPZO), „Regionalna konkurentnost“ (OPRK), „Razvoj ljudskih potencijala“ (OPRLJP) i Operativnog programa za ribarstvo (OPR), I, II i V komponente programa Instrumenta pretpriступne pomoći (IPA) u financijskom razdoblju 2007. – 2013. te informacije o novoj financijskoj perspektivi 2021. - 2027. i informacije o instrumentu Next Generation EU.

S jedne strane prikazuje se status koji se odnosi na predmetno izvještajno razdoblje (od 1. srpnja do 31. prosinca 2023.), a s druge strane status koji se odnosi na ukupno, kumulativno razdoblje od početka provedbe zaključno s 31. prosincem 2023.

Nadalje, Izvješće nudi pregled utvrđenih nepravilnosti u korištenju fondova EU.

Prema podacima Ministarstva financija (MFIN), Republika Hrvatska je od pristupanja Europskoj uniji do 31. prosinca 2023. uplatila u proračun EU 5,38 milijardi eura, dok je iz proračuna EU u proračun RH uplaćeno 18,99 milijardi eura sa NPOO. Razlika između uplaćenih sredstava iz proračuna EU u proračun RH i sredstava uplaćenih iz proračuna RH u proračun EU iznosi 13,61 milijardi eura sa NPOO ili 10,69 milijardi eura bez NPOO u korist proračuna RH. Iznos koji se odnosi na NPOO je 2,92 milijardi eura.

2. SAŽETI PREGLED PROVEDBE EUROPSKIH STRUKTURNIH I INVESTICIJSKIH FONDOVA, INSTRUMENATA NEXT GENERATION EU, STRUKTURNIH INSTRUMENATA EUROPSKE UNIJE I INSTRUMENTA PRETPRISTUPNE POMOĆI PROGRAMA IPA

2.1. PREGLED PROVEDBE (OPERATIVNIH) PROGRAMA FINACIJSKOG RAZDOBLJA 2014. – 2020.

U izvještajnom razdoblju došlo je do rasta svih financijskih pokazatelja provedbe. Ugovoreno je projekata u vrijednosti od 26,26 milijuna eura, odnosno 0,19 % od ukupno ugovorenih sredstava od početka provedbe. Krajnjim korisnicima i ugovarateljima plaćeno je 867,01 milijuna eura, odnosno 8,24 % od ukupno plaćenog iznosa od početka provedbe. Ovjereno je 1.669,20 milijuna eura, odnosno 17,36 % od ukupno ovjerenog iznosa od početka provedbe. Istovremeno je Europska komisija (EK) doznala iznos od 1.717,19 milijuna eura, što predstavlja 17,31 % ukupno doznačenog iznosa od početka provedbe programa.

Na dan 31. prosinca 2023. ukupno je ugovoreno 14,06 milijardi eura, odnosno 124,14 % ukupno dodijeljenih sredstava. Ukupno je plaćeno 10,52 milijardi eura, odnosno 92,89 % dodijeljenih sredstava. Ukupno je ovjereno 9,61 milijardi eura, odnosno 84,87 % dodijeljenih sredstava te je ukupno doznano 9,92 milijardi eura odnosno 87,55 % dodijeljenih sredstava, koja za (operativne) programe financijskog razdoblja 2014. – 2020. iznose 11,33 milijarde eura.

Tablica 1: Financijski pokazatelji statusa provedbe (operativnih) programa financijskog razdoblja 2014. – 2020. u izvještajnom razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

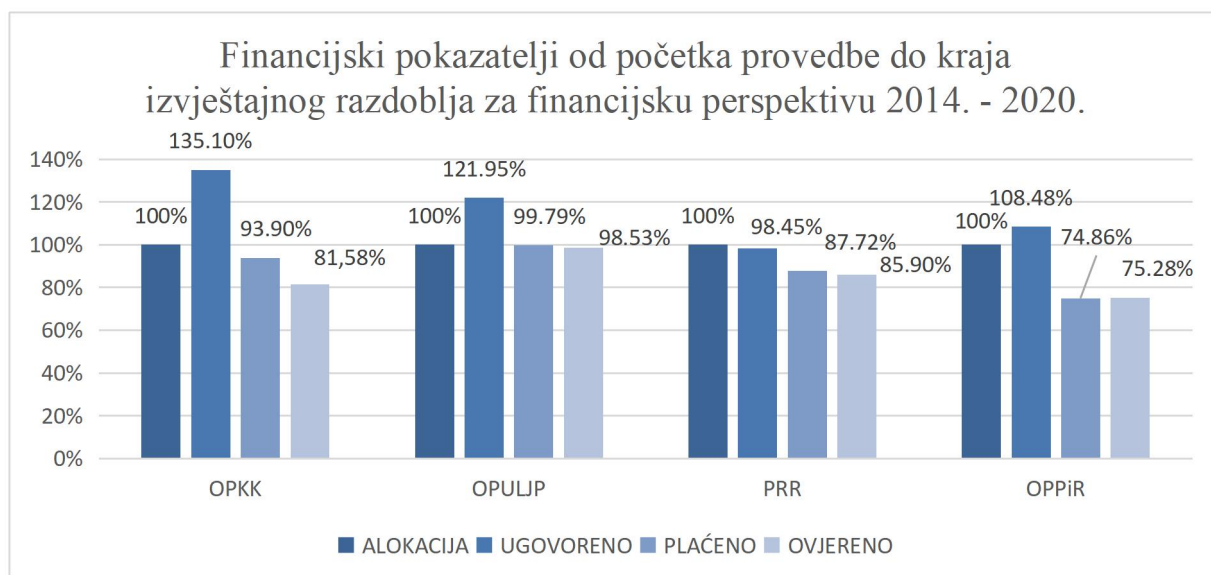
(Operativni) program ¹	Dodijeljena sredstva	Ugovorena sredstva	%	Plaćena sredstva	%	Ovjerena sredstva	%	Doznana sredstva	%
OPKK	6.831,26	18,08	0,26	605,03	8,86	1.277,37	18,70	1.204,41	17,63
OPULJP	1.621,05	15,76	0,97	145,87	9,00	158,49	9,77	278,07	17,15
PRR	2.623,79	-21,54	-0,82	90,18	3,44	208,93	7,96	176,38	6,72
OPPiR	252,64	13,96	5,53	25,93	10,26	24,41	9,66	58,33	23,09
UKUPNO	11.328,73	26,26	0,23	867,01	7,65	1.669,20	14,73	1.717,19	15,16

¹ OPKK – Operativni program Konkurentnost i kohezija; OPULJP – Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali; PRR – Program ruralnog razvoja; OPPiR – Operativni program za pomorstvo i ribarstvo.

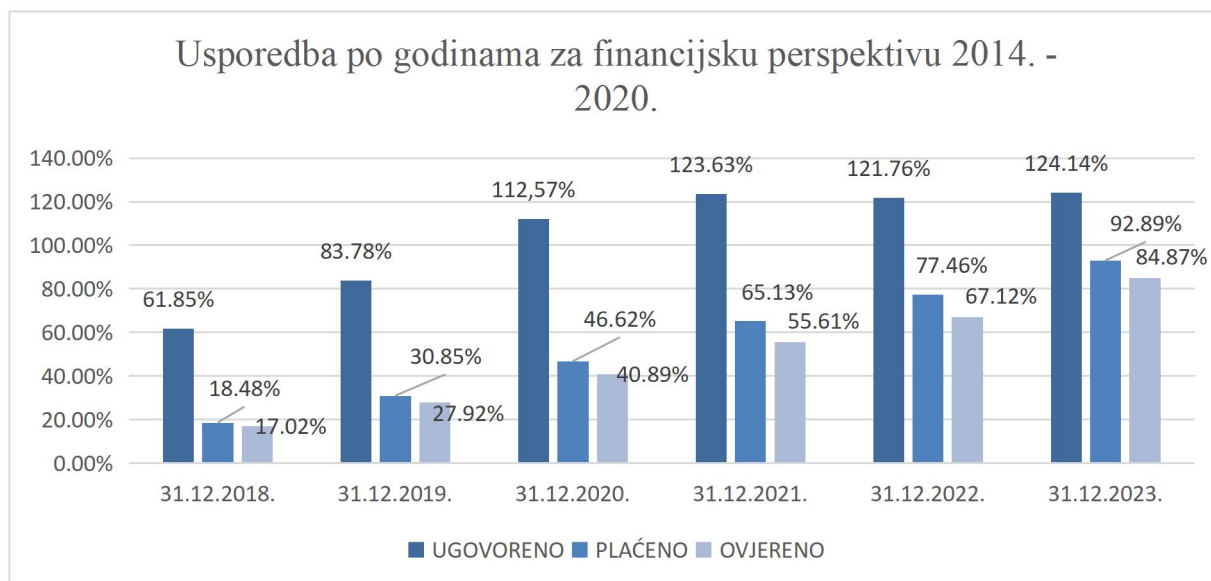
Tablica 2: Financijski pokazatelji statusa provedbe (operativnih) programa financijskog razdoblja 2014. – 2020. od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

(Operativni) program	Dodijeljena sredstva	Ukupno ugovorena sredstva	%	Ukupno plaćena sredstva	%	Ukupno ovjerena sredstva	%	Ukupno doznačena sredstva	%
OPKK	6.831,26	9.228,96	135,10	6.414,69	93,90	5.572,90	81,58	5.842,87	85,53
OPULJP	1.621,05	1.976,89	121,95	1.617,62	99,79	1.597,29	98,53	1.609,99	99,32
PRR	2.623,79	2.583,07	98,45	2.301,68	87,72	2.253,77	85,90	2.273,91	86,67
OPPiR	252,64	274,07	108,48	189,13	74,86	190,20	75,28	191,17	75,67
UKUPNO	11.328,73	14.062,99	124,14	10.523,12	92,89	9.614,16	84,87	9.917,94	87,55

Grafikon 1: Financijski pokazatelji od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja za financijsku perspektivu 2014. - 2020.

Grafikon 2: Kretanje stanja iskorištenosti sredstava Europskih strukturnih i investicijskih fondova 2014. - 2020. (sredstva EU)

* u 2022. godini se povećala ukupna alokacija na 11,33 milijardi eura jer je dodana alokacija za Program ruralnog razvoja u iznosu od 597,56 milijuna eura za 2021. i 2022. godinu te zbog navedenog postoji pad u ugovorenim sredstvima

2.2. PREGLED PROVEDBE INSTRUMENTATA NEXT GENERATION EU

U izvještajnom razdoblju ugovoreno je projekata u vrijednosti od 3,57 milijuna eura, odnosno 0,45 % od ukupno ugovorenih sredstava od početka provedbe. Krajnjim korisnicima i ugovarateljima plaćeno je - 1,28 milijuna eura što je posljedica naknadnog povrata sredstava sukladno odobrenju Zahtjeva za nadoknadom sredstava. Ovjereno je 569,30 milijuna eura, odnosno 92,26 % od ukupno ovjerenog iznosa od početka provedbe. Istovremeno je Europska komisija (EK) doznačila iznos od 480,28 milijuna eura, što predstavlja 76,63 % ukupno doznačenog iznosa od početka provedbe programa.

Na dan 31. prosinca 2023. ukupno je ugovoreno 794,69 milijuna eura, odnosno 91,95 % ukupno dodijeljenih sredstava. Ukupno je plaćeno 712,88 milijuna eura, odnosno 82,49 % dodijeljenih sredstava. Ukupno je ovjereno 617,03 milijuna eura, odnosno 71,40 % dodijeljenih sredstava te je ukupno doznačeno 626,75 milijuna eura odnosno 72,52 % dodijeljenih sredstava, koja iznose 864,23 milijuna eura.

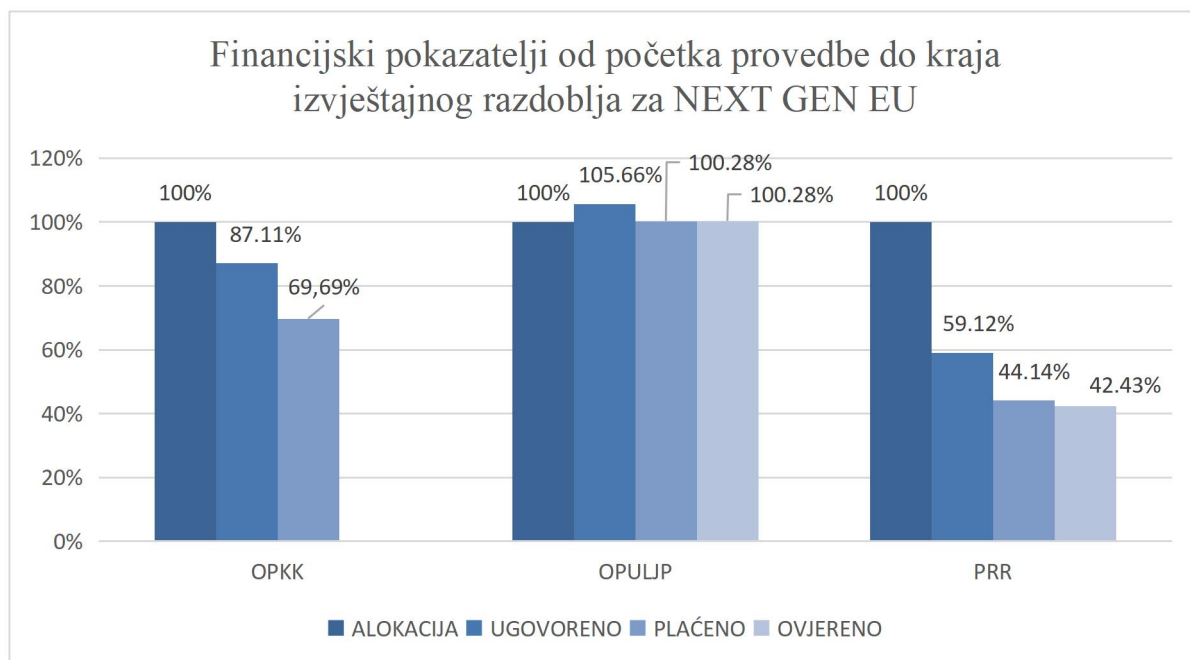
Tablica 3: Financijski pokazatelji statusa provedbe instrumenata NEXT GENERATION EU razdoblju od 1. srpnja do 31.prosinca 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

(Operativni) program	Dodijeljena sredstva	Ugovorena sredstva	%	Plaćena sredstva	%	Ovjerena sredstva	%	Doznače na sredstva	%
OPKK (REACT)	132,56	-9,74	-7,35	18,78	14,16	-	-	-	-
OPULJP (REACT)	530,00	-	-	-28,53	-5,38	531,47	100,28	450,50	85,00
PRR (EURI)	201,67	13,31	6,60	8,47	4,20	37,83	18,76	29,78	14,77
UKUPNO	864,23	3,57	0,41	-1,28	-0,15	569,30	65,87	480,28	55,57

Tablica 4: Financijski pokazatelji statusa provedbe instrumenata NEXT GENERATION EU od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

(Operativni) program	Dodijeljena sredstva	Ukupno ugovorena sredstva	%	Ukupno plaćena sredstva	%	Ukupno ovjerena sredstva	%	Ukupno doznačena sredstva	%
OPKK (REACT)	132,56	115,47	87,11	92,39	69,69	-	-	8,64	6,52
OPULJP (REACT)	530,00	560,00	105,66	531,47	100,28	531,47	100,28	540,60	102,00
PRR (EURI) ²	201,67	119,22	59,12	89,02	44,14	85,56	42,43	77,51	38,43
UKUPNO	864,23	794,69	91,95	712,88	82,49	617,03	71,40	626,75	72,52

Grafikon 3: Financijski pokazatelji od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja za NEXT GENERATION EU

² Kod Programa ruralnog razvoja rok za isplatu je do 31.12.2025.

2.3. PREGLED PROVEDBE KOMPONENTI PROGRAMA IPA I OPERATIVNIH PROGRAMA FINANCIJSKOG RAZDOBLJA 2007. – 2013.

S 31. prosincem 2016. završilo je N+3³ razdoblje provedbe programa. Tijekom 2017. uslijedilo je postupno zatvaranje programa s krajnjim rokom u ožujku 2018. Jedina iznimka je IPA I koja se provodila do 14. siječnja 2020., odnosno Prijelazni Instrument koji se provodio do 13. prosinca 2019. Također, u slučaju OPR primjenjuje se n+2 pravilo te je razdoblje provedbe završilo 31. prosinca 2015., a zaključenje odnosno zatvaranje je potvrđeno u srpnju 2019. godine. Slijedom toga, u izvještajnom razdoblju nije bilo provedbe OPR-a te podaci navedeni u Tablici 5. ujedno podrazumijevaju i konačne podatke o provedbi i iskorištenosti.

Na dan 31. prosinca 2023. ukupno je ugovoreno 1,28 milijardi eura, odnosno 99,66 % ukupno dodijeljenih sredstava. Ukupno je plaćeno 1,13 milijardi eura odnosno 88,06 % dodijeljenih sredstava. Ukupno je ovjereno 1,17 milijardi eura, odnosno 91,11 % dodijeljenih sredstava, a ukupno je doznačeno 1,14 milijardi eura odnosno 88,41 % dodijeljenih sredstava.

Tablica 5: Financijski pokazatelji statusa provedbe svih Operativnih programa i komponenti programa IPA od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

Program/ komponenta ⁴	Dodijeljena sredstva	Ukupno ugovorena sredstva	%	Ukupno plaćena sredstva	%	Ukupno tražena (ovjerena) sredstva	%	Ukupno doznačena sredstva	%
OPP	236,98	187,20	78,99	163,04	68,80	163,37	68,94	154,33	65,12
OPZO	281,10	354,77	126,21	279,49	99,43	281,10	100,00	280,13	99,66
OPRK	187,78	198,35	105,63	180,32	96,03	187,78	100,00	187,78	100,00
OPRLJP	152,41	152,05	99,76	144,63	94,89	149,41	98,03	149,41	98,03
OPR	8,70	8,20	94,25	7,80	89,66	7,87	90,46	8,28	95,20
IPA I ⁵	278,05	255,62	91,93	240,90	86,64	240,80	86,60	240,80	86,60
IPA II ⁶	17,52	17,22	98,27	15,61	89,10	15,61	89,08	15,61	89,08
IPA V ⁷	121,81	106,62	87,52	99,19	81,43	124,25	102,00	99,19	81,43
UKUPNO	1.284,35	1.280,03	99,66	1.130,98	88,06	1.170,19	91,11	1.135,55	88,41

³ Sredstva alocirana za n godinu moraju se potrošiti najkasnije tri godine nakon n godine. S obzirom da je zadnja godina ovog financijskog razdoblja 2013. godina, sredstva su bila raspoloživa do 31. prosinca 2016. Iznimno, za OPR se primjenjuje pravilo n+2 te su sredstva bila raspoloživa do 31. prosinca 2015.

⁴ OPP – Operativni program Promet; OPZO – Operativni program Zaštita okoliša; OPRK – Operativni program Regionalna konkurentnost; OPRLJP – Operativni program Razvoj ljudskih potencijala; OPR – Operativni program za ribarstvo.

⁵ Obuhvaća Nacionalni program, Nuklearnu sigurnost, članarine za programe Unije te Prijelazni instrument.

⁶ Obuhvaća programe prekogranične suradnje s državama nečlanicama Europske unije za godišnje alokacije 2007. – 2013. i Transnacionalne programe za godišnje alokacije 2007. – 2009.

⁷ Inicijalno dodijeljena sredstva, prije automatskog opoziva sredstava iznose 182.920.793 eura.

3. DETALJNI PREGLED PROVEDBE OPERATIVNIH PROGRAMA FINANCIJSKE PERSPEKTIVE 2014. – 2020.

3.1. OPERATIVNI PROGRAM „KONKURENTNOST I KOHEZIJA“

U okviru OPKK-a iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) i Kohezijskog fonda (KF) na raspolaganju je ukupno 6,83 milijardi eura od čega 4,7 milijardi eura iz EFRR-a i 2,13 milijardi eura iz KF-a. Kada se tome pridoda nacionalno sufinanciranje, ukupna vrijednost iznosi 8,02 milijardi eura.

Do 31. prosinca 2023. ukupno je pokrenuto 334 postupaka dodjele bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 9,60 milijardi eura. U izvještajnom razdoblju nije bilo pokretanja novih postupaka dodjele bespovratnih sredstava.

Temeljem pokrenutih postupaka dodjele bespovratnih sredstava, do 31. prosinca 2023. sklopljeno je 8.085 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 9,23 milijarde eura (sredstva EU). Od toga se deset postupaka odnosi na ESIF financijske instrumente kojima je dodijeljeno 721 milijun eura (sredstva EU) temeljem kojih je potpisano 12.975 ugovora sa krajnjim primateljima ESIF financijskih instrumenata, a slijedom kojih su krajnji primatelji investirali 1,64 milijardi eura.

Ukupna plaćanja prema korisnicima izvršena su u iznosu od 6,41 milijardi eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju korisnicima je plaćeno 605,03 milijuna eura (sredstva EU). Ukupno je do 31. prosinca 2023. ovjereno 5,57 milijardi eura (sredstva EU), a u izvještajnom razdoblju je ovjeren iznos od 1,28 milijardi eura (sredstva EU). Ukupno je doznačeno 5,84 milijarde eura, a u izvještajnom razdoblju doznačeno je 1,20 milijardi eura.

POSTIGNUĆA ZA OPKK DO 31. PROSINCA 2023.

PROMET

Promet je strateški važan sektor gospodarstva koji izravno utječe na svakodnevne živote građana. U kontekstu EU, ujedno je i okosnica europskih integracija jer su održive prometne mreže koje su potpuno međusobno povezane nužan preduvjet za dovršetak i pravilno funkcioniranje europskog jedinstvenog tržišta. RH je u svojih deset godina članstva usmjerila značajna EU sredstva za razvoj modernije prometne mreže. Osigurano je povezivanje hrvatskog juga projektom Pelješkog mosta pri čemu je ugovoreno 362,8 milijuna eura upravo iz EU sredstava te je, uz most, izgrađeno 32,5 km nove brze ceste kojom se skraćuje putovanje i prijašnje nužno zaustavljanje na graničnom prijelazu Neum. Osim toga, rekonstrukcijom Zračne luke Dubrovnik s povećanjem kapaciteta na 2,8 milijuna putnika godišnje poboljšana je povezanost zračnim putem. Ulaganjem EU sredstava u 25 morskih luka i njihove pristupne prometnice osigurana je bolja povezanost i životni uvjeti za oko 108.000 stanovnika na 39 otoka. Ukupno je ugovoreno 128,6 milijuna eura EU sredstava za otoke, a najveća ulaganja su na otoku Korčuli gdje su izgrađene i rekonstruirane čak tri morske luke. Time je osigurana bolja povezanost otočana tijekom cijele godine, a ne samo tijekom turističke sezone čime se poboljšava dostupnost zapošljavanja, obrazovanja i drugih usluga. Diljem RH uz pomoć EU sredstava nabavljena su 482 nova autobusa koji su omogućili kvalitetniji, prihvatljiviji i okolišno održiviji javni gradski prijevoz i to: u Zagrebu

109 autobusa, Splitu 99, Zadru 46, Rijeci 91, Sisku 29, Osijeku 25, Vinkovcima 7, Puli 36, Dubrovniku 29 i Šibeniku 11 autobusa. Nadalje, s ciljem poboljšanja prometne sigurnosti, EU sredstva su uložena u otklanjanje 23 opasnih mjesta u RH, i to u nekim od najfrekventnijih gradova poput Splita, Rijeke, Zadra, Vinkovaca. Kapitalnim projektom Rekonstrukcije raskrižja Jadranske avenije i Avenije Dubrovnik – rotor Remetinec od 36,2 milijuna eura ugovorenih EU sredstava, povećana je sigurnost i protočnost kružnog toka koji je jedno od čvorišta s najvećom količinom prometa u RH. Sva ova ulaganja doprinijela su sigurnosti stanovništva. Tijekom posljednjih deset godina smanjio se broj poginulih u prometnim nesrećama s 8,6 u 2013. godini na 7,14 (na 100.000 stanovnika) u 2022. godini.

RECIKLIRANJE OTPADA

RH napreduje u prelasku na kružno gospodarstvo. Stopa recikliranja otpada iz kućanstava je, u odnosu na stopu recikliranja iz 2013. godine (15 %), značajno povećana te je u 2022. godini iznosila 34 %. EU sredstvima je izgrađena polovica svih reciklažnih dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada (dodijeljeno je 61,4 milijuna eura za 211 reciklažnih dvorišta). Ujedno, EU sredstvima u iznosu od 41,8 milijuna eura nabavljeno je 1,2 milijuna spremnika za odvojeno prikupljanje otpada čime je obuhvaćeno 73 % svih JLS u Hrvatskoj (407 od 556). Nabavljeni spremnici doprinose povećanju odvojenog prikupljanja otpada te doprinose postizanju ciljeva politike gospodarenja otpadom.

RAZMINIRANJE

Dalekosežne posljedice sigurnosne ugroženosti stanovništva, kao i nemogućnost korištenja minski sumnjivog zemljišta snažno utječu na razvoj onih područja koja su bila zahvaćena ratnim događanjima, a time i na razvoj društva u cjelini. Zahvaljujući EU sredstvima razminirano je čak 59 km² (što odgovara, primjerice, površini grada Varaždina). Za razminiranje, obnovu i zaštitu šuma i šumskog zemljišta u zaštićenim i Natura 2000 područjima uloženo je oko 96 milijuna eura. Najviše površine je razminirano na području Osječko-baranjske županije i to 25 km².

ENERGETSKA UČINKOVITOST

Diljem RH su brojni pozitivni primjeri ulaganja EU sredstava u energetske obnovu s ciljem smanjenja godišnje potrošnje energije, a ovdje su izdvojeni sljedeći:

- U Osječko-baranjskoj županiji energetski je obnovljen najveći broj javnih zgrada, njih 98 s preko 20 milijuna eura.
- U Varaždinskoj županiji proveden je najveći projekt energetske obnove javnih zgrada ukupne vrijednosti 5,02 milijuna eura u Specijalnoj bolnici za medicinsku rehabilitaciju Varaždinske Toplice.
- U Primorsko-goranskoj županiji energetski je obnovljen najveći broj višestambenih zgrada, njih 146 s gotovo 17 milijuna eura.
- U Zagrebačkoj županiji proveden je najveći projekt energetske obnove višestambenih zgrada u Velikoj Gorici s preko 1,20 milijuna eura EU sredstava.

Tako je, kroz 393,7 milijuna eura EU sredstava financirano 1.577 projekata ulaganja u energetske učinkovitost i korištenja OIE i to u proizvodnim industrijama, sektoru turizma i trgovine (uslužnim djelatnostima), zgradama javnog sektora i višestambenim zgradama: 112

poduzeća proizvodnog sektora, 73 tvrtke sektora turizma i trgovine, 849 zgrada javne namjene te 542 višestambene zgrade, te jedan projekt uvođenja pametnih brojlara.

Važno je istaknuti kako RH, iz obnovljivih izvora energije, zadovoljava 29,3 % energetske potrebe (prosjeak EU je 23,0 % u 2022. godini).

VODNO GOSPODARSTVO

Pristup zdravstveno ispravnoj vodi iz sustava javne vodoopskrbe u RH ima prosječno oko 94 % stanovništva (2013. godine je pristup imalo njih 90,2 %). U okviru OPKK, odobreno je 60 vodno komunalnih projekata čija ukupna vrijednost iznosi 3,5 milijarde eura, dok je dodijeljeni iznos bespovratnih sredstava 1,8 milijardi eura. Kroz odobrene projekte, do sada 270.249 stanovnika više ima pristup poboljšanoj opskrbi vodom, a do kraja razdoblja provedbe planirano je kako će provedbom odobrenih projekata 300.000 stanovnika imati poboljšan pristup opskrbi vodom (izgradit će se i obnoviti preko 1.600 km vodoopskrbne mreže). Nadalje, planirano povećanje u broju stanovnika koji koriste poboljšani sustav pročišćavanja otpadnih voda do kraja razdoblja provedbe je 380.000 stanovnika zahvaljujući 4.100 km izgrađene i obnovljene kanalizacijske mreže.

OBRAZOVANJE

Obrazovanje je u RH dostupno svima, pod jednakim uvjetima i u skladu sa sposobnostima, te kao takvo predstavlja temelj dugoročne društvene stabilnosti i gospodarskog napretka. Obrazovanje i osposobljavanje ključni su za osobni, građanski i profesionalni razvoj, socijalnu koheziju, gospodarski rast i inovacije te čine temelj za održivu budućnost. Kroz provedbu projekta e-Škole, koji je financiran sredstvima EU, sve osnovne i srednje škole u RH financirane iz državnoga proračuna opremljene su digitalnim tehnologijama koje koristi preko 180 tisuća učenika i preko 50 tisuća nastavnika. U školama je postignuta digitalna zrelost što znači da nastavnici koriste tehnologiju kako bi unaprijedili nastavu, razvijaju vlastite digitalne sadržaje te pružaju podršku samostalnom učenju i razvoju kritičkih vještina kod učenika koji su u središtu nastavnog procesa. Diljem RH ugovoreno je više od 85 milijuna eura sredstava EU za uspostavu 25 regionalnih centara kompetentnosti u srednjim školama, kojima se povezuje tržište rada s potrebnim strukovnim obrazovanjem.

Nadalje, zahvaljujući sredstvima EU izgrađeno je i obnovljeno 14 suvremenih studentskih domova s preko 9.000 kreveta. Trećina svih osnovnih i srednjih škola u RH je energetske obnovljena sredstvima iz EU fondova. Najveći projekt energetske obnove je u Srednjoj školi Velika Gorica u Zagrebačkoj županiji s 2 milijuna eura EU sredstava.

ISTRAŽIVANJE, RAZVOJ I ZNANOST

Ulaganjima od 255 milijuna eura EU sredstava u znanstvenu infrastrukturu, poboljšani su kapaciteti hrvatskih fakulteta i instituta za provedbu znanstvenih istraživanja i prijenos znanja i vještina u poslovni sektor. S preko 380 milijuna eura i više od 260 EU projekata u području istraživanja i razvoja potiče se inoviranje proizvoda i usluga čime se omogućuju stvaranje veće dodane vrijednosti i porast produktivnosti lokalnih gospodarstava. To je potaknulo dodatna ulaganja sektora gospodarstva u istraživanje i razvoj u iznosu od gotovo 340 milijuna eura. Ujedno, provode se multidisciplinarni projekti istraživanja, razvoja i inovacija u raznim prioritetima Strategije pametne specijalizacije do 2029., kako slijedi: energija i održivi okoliš (93,58 milijuna eura za 89 projekata), hrana i bioekonomija (60,78 milijuna eura za 30

projekata), zdravlje i kvaliteta života (60,26 milijuna eura), sigurnost (59,03 milijuna eura za 42 projekta).

PODUZETNIŠTVO

Mali i srednji poduzetnici predvodnici su u zapošljavanju, a zahvaljujući EU projektima otvorili su više od 11.000 novih radnih mjesta. Diljem RH su izgrađene 44 nove poduzetničke zone, 47 inkubatora, poduzetničkih centara i akceleratora te je poduprijet rad preko 55 poduzetničkih potpornih institucija.

Na području RH u okviru OPKK 2014. – 2020. u poduzetništvo je uloženo 1,5 milijardi eura ESIF sredstava, a kada se tome dodaju sredstva korisnika, ukupni prihvatljivi troškovi u okviru navedenih projekata iznose preko 3 milijardi eura. Konkretnije, 3.226 poduzeća su primila potporu u obliku bespovratnih sredstava (CO02-N), 7.372 poduzeća su primila nefinancijsku potporu u obliku savjetodavnih usluga (CO04-N), a čak 9.411 poduzeća primilo je potporu u obliku financijskih instrumenata (CO03-N). Uloženo je 1,5 milijardi eura u poslovnu konkurentnost, od čega je 850 milijuna eura bespovratnih sredstava, a 653 milijuna eura uloženo je kroz financijske instrumente. Kroz razne EU projekte izgrađeno je i opremljeno više od 800.000 m² poduzetničko-poslovne infrastrukture. Primjerice, Inkubator PISMO u Novskoj u Sisačko-moslavačkoj županiji je najbržerastući inkubator u RH. Uz osnovani prvi gaming poduzetnički inkubator, uređena je i opremljena poduzetnička infrastruktura te stvorena povoljna poduzetnička klima poticanjem razvoja start-upova, jačanjem postojećih poduzetnika i jačanjem poduzetničkih potpornih institucija.

ZDRAVSTVO

EU sredstva se ulažu u pružanje pristupačnije, kvalitetnije i učinkovitije zdravstvene zaštite u 27 bolnica i 1.345 ambulanti pružatelja primarnih zdravstvenih usluga. Bolnice su opremljene (i opremaju se) suvremenom opremom, a u dnevnim bolnicama povećana je kvaliteta i dostupnost usluga. Omogućena je potpunija, učinkovitija, dostupnija i financijski isplativija zdravstvena zaštita i skrb pacijentima. Dostupnost hitne medicinske skrbi na otočnom području poboljšala se nabavom šest brzih brodica iz EU fondova i to na lokacijama Mali Lošinj, Rab, Zadar, Šibenik, Supetar i Dubrovnik u svrhu traganja i spašavanja te pružanja medicinske pomoći u slučajevima pomorskih nesreća i katastrofe.

SOCIJALNA UKLJUČENOST

Zahvaljujući EU sredstvima provodi se 76 projekata unapređivanja infrastrukture za pružanje socijalnih usluga u zajednici kao podrška procesu deinstitucionalizacije i socijalnog uključivanja i to putem 31 projekta domova socijalne skrbi i centara za pružanje usluga u zajednici, 18 projekata centara za socijalnu skrb, 24 projekata udruga i tri projekta ostalih pružatelja usluga. EU sredstva usmjerena su na promicanje socijalne uključenosti, smanjenje nejednakosti kroz poboljšani pristup socijalnim uslugama te prelazak s institucionalne skrbi na skrb u zajednici putem poboljšane socijalne infrastrukture. Nadalje, uspostavljanje četiriju veteranskih centara u Šibeniku, Sinju, Petrinji i Daruvaru povećana je socijalna uključenosti ratnih veterana, njihovih obitelji i civilnih žrtava Domovinskog rata.

3.2. OPERATIVNI PROGRAM „UČINKOVITI LJUDSKI POTENCIJALI“

Do 31. prosinca 2023. ukupno je pokrenuto 179 postupka dodjele bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 2,90 milijarde eura, od čega 53 otvorena postupka dodjele bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 893 milijuna eura, šest ograničenih postupaka dodjele bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 224,79 milijuna eura, 120 izravna postupka dodjele bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 1,788 milijarde eura.

Temeljem pokrenutih postupaka dodjele bespovratnih sredstava, do 31. prosinca 2023. sklopljeno je 4.049 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 1,97 milijardi eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju u okviru PO1 (IZM) došlo je do povećanja vrijednosti ugovora UP.01.2.0.03.0001 u iznosu od 13,78 milijuna eura (sredstva EU). Također je unutar PO5 došlo do promjene vrijednosti ugovaranja za 2,88 milijuna eura (sredstva EU). Istovremeno je u izvještajnom razdoblju raskinuto osam ugovora ukupne vrijednosti 0,90 milijuna eura (sredstva EU).

Ukupna plaćanja prema korisnicima izvršena su u iznosu od 1,62 milijardi eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju korisnicima je plaćeno 145,87 milijuna eura (sredstva EU). Ukupno je do 31. prosinca 2023. godine ovjereno 1,60 milijardi eura (sredstva EU), dok je u izvještajnom razdoblju ovjereno 158,49 milijuna eura (sredstva EU). Ukupno je doznačeno 1,61 milijarde eura, a u izvještajnom razdoblju doznačeno je 278,07 milijuna eura.

POSTIGNUĆA ZA OPULJP DO 31. PROSINCA 2023.

Od 2014. do 2023. godine u okviru OPULJP-a evidentirano je preko 930 tisuća sudjelovanja u ESF projektima. S obzirom na status na tržištu rada, nezaposlene osobe čine 17 %, neaktivne osobe 19 %, a zaposlene osobe 65 % u ukupnom broju sudjelovanja. S obzirom na dob sudionika mlađi od 25 godina čine 26 % sudjelovanja, a stariji od 54 godine 13 %. U projekte je uključeno više od 35 tisuća osoba s invaliditetom, te preko 20 tisuća migranata, sudionika stranog podrijetla i pripadnika manjina.

Po izlasku iz aktivnosti zabilježena je aktivacija na tržištu rada za više od 11 tisuća sudionika, dok je preko 36 tisuća sudionika steklo kvalifikaciju izlaskom iz projektnih aktivnosti. Među sudionicima koji su u ESF projekt ušli kao nezaposleni ili neaktivni, njih više od 44 tisuće bilo je zaposleno po izlasku iz aktivnosti, dok ih je više od 82 tisuće bilo zaposleno šest mjeseci nakon izlaska iz projekta.

VISOKA ZAPOŠLJIVOST I MOBILNOST RADNE SNAGE

Uzimajući u obzir opći cilj OPULJP-a usmjeren na povećanje zaposlenosti i zapošljivosti, značajna financijska sredstva utrošena su na ulaganja u mjere usmjerene izravno na nezaposlene i zaposlene osobe, s fokusom na skupine koje su zbog niza razloga u nepovoljnom položaju, s ciljem povećanja njihove zapošljivosti i integracije na tržište rada. U mjerama aktivne politike zapošljavanja, kroz dodjelu potpora za zapošljavanje, samozapošljavanje te provedbu javnih radova i obrazovnih mjera, ukupno je obuhvaćeno više od 243.000 osoba s ulaganjem od 732,3 milijuna eura. Također, više od 900 mladih NEET osoba (osobe koje ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih) je uključeno u aktivnosti dosega i aktivacije, primilo usluge mentorstva i savjetovanja te sudjelovalo u obrazovanju i informiranju o stanju na tržištu rada. Strukovno obrazovanje koje se temelji na učenju na radu omogućuje ciljanu zapošljivost i bolju prilagodbu pojedinaca tržištu rada, stoga je dodijeljeno više od 860 potpora gospodarskim subjektima koji primaju učenike na naukovanje te je više od 10.700 učenika primilo stipendije

za obrazovanje u obrtničkim zanimanjima. Dodatno, provedene su aktivnosti s ciljem povećane dostupnosti i modernizacije institucija tržišta rada, a radi poboljšanja opsega, kvalitete i prilagodljivosti pruženih usluga. Time je razvijena ili unaprijeđena 21 usluga te je više od 1.400 zaposlenika u institucijama tržišta rada sudjelovalo u osposobljavanju za pružanje novih ili poboljšanih usluga.

SOCIJALNO UKLJUČIVANJE

U okviru ove prioritetne osi financirana su ulaganja u aktivnu uključenost te pristup zdravstvenim i socijalnim uslugama, dok su aktivnosti bile usmjerene na razvoj socijalnih usluga u zajednici koje doprinose općoj zapošljivosti te na potporu socijalno osjetljivim skupinama koje se nalaze u nepovoljnom položaju u pristupu zapošljavanju kao ciljanim skupinama. Više od 33.000 djece i mladih (do 29 g.) sudjelovalo je u programima prevencije nasilja, povećanja znanja i vještina, zapošljivosti i konkurentnosti na tržištu rada, poticanja socijalnog uključivanja, kulturno-umjetničkih i aktivnosti razvoja čitalačke pismenosti, osposobljavanja i/ili usavršavanja za rad u turizmu i ugostiteljstvu, besplatnim sportskim aktivnostima te korištenju socijalne usluge u okviru podrške procesu deinstitucionalizacije. U programima socijalnog uključivanja kroz kulturno-umjetničke i aktivnosti razvoja čitalačke pismenosti, programima osposobljavanja i/ili usavršavanja za rad u turizmu i ugostiteljstvu, mjeri Javni rad te socijalnim uslugama u okviru podrške procesu deinstitucionalizacije, sudjelovalo je više od 25.000 starijih osoba (54+). Osigurana je usluga osobne asistencije, tumača/prevoditelja hrvatskog znakovnog jezika / komunikacijskog posrednika, videćeg pratitelja, sudjelovanje u programima socijalnog uključivanja kroz kulturno-umjetničke i aktivnosti razvoja čitalačke pismenosti, mjeri Javni rad, edukacijama, aktivnostima profesionalnog usmjeravanja, stručne podrške i promocije zanimanja u sektoru turizma i ugostiteljstva te korištenje socijalne usluge u okviru podrške procesu deinstitucionalizacije za više od 15.000 osoba s invaliditetom. Više od 1.500 pripadnika romske i drugih nacionalnih manjina sudjelovalo u programima socijalnog uključivanja kroz kulturno-umjetničke i aktivnosti razvoja čitalačke pismenosti, mjeri Javni rad, osposobljavanju odraslih kroz karijerno savjetovanje te uključeno u aktivnosti usmjerene promociji važnosti predškolskog i srednjoškolskog obrazovanja i unaprijeđenju sudjelovanja Roma u provedbi Nacionalne strategije za uključivanje Roma. Više od 26.800 djece uključeno je u usluge poslijepodnevnog/produljenog/smjenskog rada dječjih vrtića te je zapošljavanjem više od 22.600 žena, pružena usluga potpore i podrške za gotovo 130.000 starijih i/ili nemoćnih osoba. Kroz provedbu spomenutih aktivnosti, uključujući u području zdravstva, u osposobljavanju je sudjelovalo više od 20.400 stručnjaka te je uključeno više od 900 pružatelja socijalnih usluga.

OBRAZOVANJE I CJELOŽIVOTNO UČENJE

U okviru prioritetne osi Obrazovanje i cjeloživotno učenje financirana su ulaganja u sustav odgoja i obrazovanja, cjeloživotno učenje te olakšanje pristupa obrazovanju na svim razinama kao značajnom preduvjetu za stvaranje visoko kvalificirane i prilagodljive radne snage. Jedna od ciljnih skupina koja je u fokusu ove prioritetne osi su studenti kojih je više od 75.000 sudjelovalo u programima pripravnništva te učenja kroz radno iskustvo, koristilo usluge studentskih službi, primilo stipendije za studente nižeg socio-ekonomskog statusa te stipendije u područjima STEM-a i IKT-a. Isto tako je osnovano 36 studentskih službi namijenjenih pružanju podrške studentima. Nadalje, više od 30.000 djece i učenika uključeno u predškolski program iz skupine u socioekonomski nepovoljnom položaju primilo je ciljnu potporu kao djeca pripadnici romske nacionalne manjine (produženi boravak, prijevoz do vrtića ili škole), primilo je podršku pomoćnika u nastavi i stručnih komunikacijskih posrednika i/ili

sudjelovalo u obrazovnim aktivnostima u centrima kompetencija te aktivnostima za darovite učenike. Povrh toga, više od 54.000 odgojno-obrazovnih djelatnika sudjelovalo je u stručnom usavršavanju u području cjeloživotnog učenja, provedbe HKO-a i provedbe kurikularne reforme, podržano je kroz obrazovne aktivnosti u centrima kompetencija, unaprijedilo je digitalne kompetencije u školama te ojačalo kompetencije za rad s darovitom djecom u osnovnim i srednjim školama. Značajno je navesti da je 1.320 škola primilo podršku za unapređenje digitalne zrelosti te je razvijeno 107 digitalnih sadržaja za predmete u odabranim razredima.

DOBRO UPRAVLJANJE

Ulaganja u učinkovitu javnu upravu i modernizaciju pravosudnog sustava kao preduvjet pravne sigurnosti, razvoja poslovne i investicijske klime, kao i ulaganja u razvoj civilnog društva jednog od ključnih partnera u suradnji s javnom upravom, bile su neke od ključnih investicija u području Dobrog upravljanja. U okviru provedenih aktivnosti, preko 16.000 zaposlenika državne i javne uprave ojačalo je kapacitete i vještine za kvalitetnije pružanje e-usluga u cilju postizanja učinkovitije digitalizacije javne uprave, unaprijedilo znanja radi optimizacije poslovnih procesa i uspostave sustava upravljanja kvalitetom te sudjelovalo na edukacijama usmjerenim jačanju ljudskih kapaciteta s ciljem doprinosa profesionalizaciji javnog sektora. Također više od 350 tijela državne i javne uprave poboljšalo je organizaciju rada te se razvilo i unaprijedilo 198 usluga u državnoj i javnoj upravi. Operacijama u okviru Dobrog upravljanja podržana je i reorganizacija pravosudnog sustava ključna za smanjenje trajanja postupka i broja zahtjeva za zaštitu prava na suđenje te je postignuta veća učinkovitost u organizaciji procesa rada. Novi sustavi i poslovni procesi integrirani su u više od 80 sudova u Republici Hrvatskoj dok je preko 3.000 pravosudnih djelatnika ojačalo kapacitete u području zaštite od kibernetičkog kriminala, usavršilo znanje stranih jezika pravne struke, osnažilo kompetencije za korištenje IT alata u pravosuđu te unaprijedilo kompetencije u području funkcioniranja zemljišnoknjižne administracije, zatvorskog i probacijskog sustava. Uključivanje organizacija civilnog društva i drugih dionika u oblikovanje i provođenje javnih politika doprinijelo je većoj transparentnosti i jačanju povjerenja u javnu upravu. Više od 3.000 OCD-a sudjelovalo je u aktivnostima izgradnje kapaciteta u području: volonterstva, društveno korisnog učenja, povećanja kvalitete života i socijalne uključenosti umirovljenika, post-penalnog prihvata i resocijalizacije počinitelja kaznenih djela, provedbe programa popularizacije STEM-a te civilno javnog partnerstva i umrežavanja u tematske mreže dok je 78 socijalnih partnera ojačalo kapacitete kroz međunarodnu suradnju sa socijalnim partnerima u EU i na globalnoj razini.

POTICANJE SANACIJE KRIZE U KONTEKSTU PANDEMIJE COVID-19

Kao odgovor na COVID krizu, Hrvatskoj je u okviru REACT EU dodijeljeno 530 milijuna eura. Cjelokupan iznos programiran je za mjeru očuvanja radnih mjesta, kako bi se održala stabilna stopa zaposlenosti i izbjegle teže socio-ekonomske prilike koje bi mogle imati dugoročne i složene posljedice. Kroz dodjelu potpora za očuvanje radnih mjesta u djelatnostima pogođenima koronavirusom je u 60.000 poduzeća obuhvaćeno više od 350.000 radnika koji su bili u riziku od gubitka radnog mjesta. Provedbom ovih aktivnosti očuvana su radna mjesta te su radnici zadržani u zaposlenosti, čime su se ublažile posljedice gospodarskog pada izazvanog globalnom pandemijom koronavirusa.

3.3. PROGRAM RURALNOG RAZVOJA REPUBLIKE HRVATSKE ZA RAZDOBLJE 2014. – 2020.

U okviru PRR-a na raspolaganju je 2,03 milijarde eura iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoja (EPFRR). Kada se tome pridoda nacionalno sufinanciranje, ukupna vrijednost iznosi 2,38 milijardi eura. Kako bi osigurali kontinuitet dodjele potpora u ruralnom razvoju tijekom prijelaznog razdoblja, podnesene su izmjene PRR-a, uz povećanje alokacije iz Višegodišnjeg financijskog okvira (EPFRR 597,56 milijuna eura) te sredstava Europskog plana oporavka i otpornosti (201,67 milijuna eura - EURI sredstva). U prijelaznom razdoblju 2021. - 2022., nastavila se provedba PRR-a, uz povećanje alokacije za 799,23 milijuna eura, kada se tome pridoda nacionalno sufinanciranje ukupna vrijednost iznosi 3,28 milijardi eura.

Do 31. prosinca 2023. ukupno je objavljeno 180 natječaja za dodjelu potpora. Ukupna vrijednost svih natječaja i objavljenih poziva je 3,56 milijardi eura. U izvještajnom razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2023. objavljen je jedan natječaj za dodjelu potpora iz tipa operacije 5.2.1. „Obnova poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala“ ukupne vrijednosti 2 milijuna eura.

Temeljem svih objavljenih natječaja/postupaka dodjele, do 31. prosinca 2023. doneseno je 312.578 ugovora/odluka o dodjeli sredstava.

Do 31. prosinca 2023. temeljem svih natječaja/postupaka dodjele ugovoreno je ukupno 2,58 milijardi eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2023. godine je temeljem svih natječaja/postupaka dodjele ugovoreno ukupno -21,54 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju za PRR je došlo do pada u ugovaranju zbog raskida ugovora.

Ukupna plaćanja prema korisnicima izvršena su u iznosu od 2,30 milijardi eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju korisnicima je plaćeno 90,18 milijuna eura (sredstva EU). Ukupno je do 31. prosinca 2023. godine ovjereno 2,25 milijardi eura (sredstva EU), a u izvještajnom razdoblju je ovjeren iznos od 208,93 milijuna eura (sredstva EU). Ukupno je doznačeno 2,27 milijardi eura, a u izvještajnom razdoblju doznačeno je 176,38 milijuna eura.

POSTIGNUĆA ZA PRR DO 31. PROSINCA 2023.

SUSTAVI KVALITETE ZA POLJOPRIVREDNE PROIZVODE I HRANU

Registracijom i zaštitom naziva poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda oznakom izvornosti, oznakom zemljopisnog podrijetla ili oznakom zajamčeno tradicionalnog specijaliteta podiže se vrijednost istog, što istovremeno znači i povećanje dohotka za proizvođača tog proizvoda. Ne manje važan je i utjecaj takvih proizvoda na doprinos održivom razvoju ruralnih područja, jačanje turističke ponude i brojni drugi. Ukupno je kroz ovu mjeru dodijeljeno 83 potpore za novo sudjelovanje u sustavima kvalitete u ukupnom ugovorenom iznosu potpore od 737 tisuća eura.

ULAGANJA U FIZIČKU IMOVINU

U sklopu ove mjere prihvatljiva su ulaganja koja su hrvatskim poljoprivrednicima postala dostupna već za trajanja pretprijetnih programa, pri čemu je sada opseg prihvatljivih ulaganja daleko širi. Mjera omogućava potporu ulaganjima u primarnu poljoprivrednu proizvodnju i preradu poljoprivrednih proizvoda, potporu za navodnjavanje poljoprivrednih

površina kao i za djelatnosti usmjerene ka očuvanju krajobraznih vrijednosti. Ukupno je podržano preko 2.600 investicija sa ukupnim ugovorenim iznosom potpore od preko 743 milijuna eura. Ugovoreno je 1.400 projekata za modernizaciju i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava u iznosu od gotovo 358 milijuna eura, za ulaganja u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš podržano je preko 530 projekata u ukupnom ugovorenom iznosu potpore od 94 milijuna eura, 372 projekta za korištenje obnovljivih izvora energije u ukupnom ugovorenom iznosu od 45 milijuna eura te je za 18 projekata navodnjavanja ugovoreno preko 93 milijuna eura. U sklopu provedbe financijskih instrumenata ukupno je ugovoreno i isplaćeno 2.293 projekata u iznosu od preko 134 milijuna eura.

OBNAVLJANJE POLJOPRIVREDNOG PROIZVODNOG POTENCIJALA NARUŠENOG ELEMENTARNIM NEPOGODAMA I KATASTROFALNIM DOGAĐAJIMA TE UVOĐENJE ODGOVARAJUĆIH PREVENTIVNIH AKTIVNOSTI

Ukupno je u okviru mjere za obnavljanje poljoprivrednog proizvodnog potencijala dodijeljeno preko 500 potpora poljoprivrednicima za ulaganja povezana sa sanacijom poljoprivrednog zemljišta, građenjem/rekonstrukcijom/opremanjem poljoprivrednih gospodarskih objekata i pripadajuće infrastrukture za poljoprivrednu proizvodnju, popravak ili nabavu poljoprivrednih strojeva, mehanizacije i opreme za poljoprivrednu proizvodnju, nabavu domaćih životinja kao i kupnju i sadnju sadnica višegodišnjeg nasada/bilja u ukupnom ugovorenom iznosu potpore od 22 milijuna eura. Također, razminirano je oko 6.000 ha poljoprivrednog zemljišta na području devet minski najugroženijih županija kroz 15 odobrenih projekata u ukupnom ugovorenom iznosu potpore od 63 milijuna eura.

RAZVOJ POLJOPRIVREDNIH GOSPODARSTAVA I POSLOVANJA

Demografska obnova ruralnih područja Republike Hrvatske jedan je od važnijih ciljeva PRR-a. Kako bi se potaknuo ostanak mladih u ruralnim područjima, odnosno njihov povratak iz gradova, nužno je osigurati primjerene životne i radne uvjete. Upravo je jedan od važnijih ciljeva ove mjere, omogućiti mladima zapošljavanje i izvan poljoprivrednih zanimanja. U okviru mjere za razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja podržano je ukupno 9.980 projekata u ukupnom iznosu ugovorene potpore od preko 258 milijuna eura. Dodijeljena je potpora za 1.780 mladih poljoprivrednika u ukupnom ugovorenom iznosu potpore od 83 milijuna eura, ugovoreno je 7.150 projekata za razvoj malih poljoprivrednih gospodarstava u ukupnom ugovorenom iznosu potpore od 106 milijuna eura te je za ulaganja u pokretanje i razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima ukupno odobreno 1.045 projekata sa ugovorenim potporom od gotovo 70 milijuna eura. U sklopu provedbe financijskih instrumenata ukupno je ugovoreno i isplaćeno 32 projekata u iznosu od gotovo 2 milijuna eura.

TEMELJNE USLUGE I OBNOVA SELA U RURALNIM PODRUČJIMA

Osiguranjem kvalitetne komunalne i društvene infrastrukture, ruralna područja će opet postati poželjna mjesta za život i rad. Upravo to je cilj ove mjere, u okviru koje je podržano preko 1.000 infrastrukturnih projekata sa ukupnim ugovorenim iznosom potpore od 421 milijun eura. Za ulaganja u građenje javnih sustava za vodoopskrbu, odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda ugovorena su 122 projekta sa ukupnim ugovorenim iznosom potpore od 56 milijuna eura, kroz 211 projekata ugovorena izgradnja ili rekonstrukcija 386 kilometara nerazvrstanih cesta u iznosu od preko 80 milijuna eura te je podržana izgradnja i/ili rekonstrukcija 220 dječjih vrtića za više od 14.000 djece, 71 društveni dom/kulturni centar, 60 vatrogasnih domova, 18 sportskih građevina te 13 tržnica.

ULAGANJA U RAZVOJ ŠUMSKIH PODRUČJA I POBOLJŠANJE ODRŽIVOSTI ŠUMA

U okviru mjere kojom su podržana ulaganja u poboljšanje otpornosti i okolišne vrijednosti šumskih ekosustava te se dodjeljuju potpore za ulaganja u šumarske tehnologije te u preradu, mobilizaciju i marketing šumskih proizvoda ugovorena su ukupno 722 projekta u ukupnom iznosu ugovorene potpore od preko 85 milijuna eura. U sklopu provedbe financijskih instrumenata ukupno je ugovoreno i isplaćeno 47 projekata u iznosu od preko 4 milijuna eura.

IAKS MJERE RURALNOG RAZVOJA

Utjecaj poljoprivrede na okoliš i ruralni prostor u cjelini je vrlo velik te se kroz IAKS mjere ruralnog razvoja nastoji umanjiti ili zaustaviti negativni utjecaj poljoprivrede na prirodne resurse i bioraznolikost. Zahtjev za potporu se podnosi na jedinstvenom zahtjevu na kojem se podnosi i zahtjev za potporu za izravna plaćanja. Za IAKS mjere ruralnog razvoja - potpore u vidu godišnjeg plaćanja po hektaru - a koje obuhvaćaju mjeru 13 „Plaćanja povezana s područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima“, mjeru 10 „Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene“ i mjeru 11 „Ekološki uzgoj“ do kraja 2023. godine izvršene su isplate u ukupnom iznosu od 825 milijuna eura. U okviru mjere 14 „Dobrobit životinja“ do kraja 2023. godine dodijeljeno je ukupno 88 milijuna eura.

UPRAVLJANJE RIZICIMA

Za osiguranje usjeva, životinja i biljaka kroz mjeru 17 „Upravljanje rizicima“ potpora se dodjeljivala za premiju osiguranja za police osiguranja koje pokrivaju gubitke veće od 20 % godišnje poljoprivredne proizvodnje od nepovoljnih klimatskih prilika (tuča, mraz, požar itd. bolesti životinja, zaraze organizmima štetnim za bilje, okolišnih incidenata i/ili poduzetih mjera protiv unošenja u Europsku uniju organizama štetnih za bilje ili biljne proizvode te protiv njihovog širenja unutar Europske unije. Za navedenu mjeru isplaćeno je 118 milijuna eura za preko 52 tisuće zahtjeva korisnika.

LEADER (CLLD)

Za provedbu lokalnih razvojnih strategija putem LAG natječaja - natječaji za provedbu projekata koji su sukladni tipu operacije 6.3.1., 4.1.1., 4.2.1. 6.1.1, 7.4.1., 6.4.1. iz PRR-a (podmjera 19.2.) ugovoreno je 75 milijuna eura potpore (3.800 projekata) i krajnjim korisnicima isplaćeno više od 52 milijuna eura.

3.4. OPERATIVNI PROGRAM ZA POMORSTVO I RIBARSTVO REPUBLIKE HRVATSKE ZA PROGRAMSKO RAZDOBLJE 2014. - 2020.

U okviru OPPiR-a na raspolaganju je 252,64 milijuna eura iz Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo (EFPR). Kada se tome pridoda nacionalno sufinanciranje, ukupna vrijednost iznosi 344,14 milijuna eura.

Do 31. prosinca 2023. ukupno je objavljeno 83 natječaja za dodjelu potpora ukupne vrijednosti 335,53 milijuna eura. Navedeni iznosi natječaja predstavljaju maksimalnu alokaciju po pojedinoj mjeri, dok se iznosi za pojedine natječaje utvrđuju odlukom o raspoređivanju sredstava koju donosi čelnik UT-a za pojedini natječaj. U izvještajnom razdoblju objavljen je jedan natječaj za dodjelu potpora i to u okviru mjere IV.3. „Stavljanje na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture – KOMPENZACIJA“.

Temeljem pokrenutih natječaja, do 31. prosinca 2023. doneseno je 5.677 odluka o dodjeli sredstava ukupne vrijednosti 274,07 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju donijeto je 726 odluka o dodjeli sredstava ukupne vrijednosti 13,96 milijuna eura (sredstva EU).

Ukupna plaćanja prema korisnicima izvršena su u iznosu od 189,13 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju korisnicima je plaćeno 25,93 milijuna eura (sredstva EU). Do 31. prosinca 2023. ukupno je ovjereno 190,20 milijuna eura (sredstva EU), a u izvještajnom razdoblju ovjereno je 24,41 milijuna eura (EU sredstava). Ukupno je doznačeno 191,17 milijuna eura, a u izvještajnom razdoblju doznačeno je 58,33 milijuna eura.

POSTIGNUĆA ZA OPPiR DO 31. PROSINCA 2023.

Tijekom provedbe OPPiR-a izvršena su velika ulaganja u sektor ribarstva te su postignuća/pokazatelji sljedeći:

Osvremenjena je ribarska flota i unaprijeđeni su uvjeti na 300 ribarskih plovila. Ulaganja su obuhvatila sigurnost, radne uvjete, energetske učinkovitost, kvalitetu ulova te plasiranje proizvoda na tržište. Sufinancirano je ukupno 420 dana privremenog prestanka ribolovnih aktivnosti, čime se pridonosi zaštiti morskih resursa, uz istovremenu pomoć nadoknade gubitaka i očuvanje radnih mjesta ribara.

Provedena su ulaganja u deset ribarskih luka i iskrcajnih mjesta za koje je dodijeljeno ukupno 47,71 milijuna eura javne potpore te je do kraja izvještajnog razdoblja isplaćeno ukupno 25,53 milijuna eura. Cilj i značaj investicijskog ulaganja je modernizacija/nadogradnja/unaprjeđenje infrastrukture i suprastrukture; popratni sadržaj vezan za iskrcaj ribe i privez ribarskih plovila; povećanje kvalitete, kontrole i sljedivosti iskrcanih proizvoda; povećanje energetske učinkovitosti, doprinosenje zaštiti okoliša; poboljšanje zaštite na radu i radnih uvjeta; opskrba brodova energijom i smanjenje emisije plinova u okoliš; postizanje usklađenosti s obvezom iskrcaja ulova u okviru Zajedničke ribarstvene politike (ZRP).

U okviru akvakulture dodijeljena su sredstva preko 21,24 milijuna eura. Sufinancirana su ulaganja za 80 uzgajivača u marikulturi i slatkovodnoj akvakulturi. Potpora je dodijeljena za uspostavu sedam novih uzgajališta te ulaganje u nabavu preko 250 kaveza. Podržana je uspostava šest skladišta u akvakulturi te je ulagano u nabavu 25 specijaliziranih vozila.

Od velike važnosti je i ulaganje u lokalne zajednice, a posebno u otočne i obalne koje osobito ovise o ribarstvu te upravljanje razvojem odozdo prema gore. Oformljeno je 14 Lokalnih akcijskih grupa u ribarstvu (LAGUR-i). Za Pripremnu potporu i provedbu Lokalnih strategija razvoja u ribarstvu dodijeljeno je ukupno 30,75 milijuna eura. Ulaganja su se bazirala na

razvoj društveno kulturnog sadržaja (muzeji, šetnice, edukativne staze), kao i na diversifikaciju proizvoda i sustava ribarstva i akvakulture.

Uz ribolov i akvakulturu značajno se ulagalo i u prerađivačku industriju, za koju je do 31. prosinca 2023. dodijeljeno 44,59 milijuna eura. Izgrađeno je i opremljeno šest novih pogona za preradu ribe te je osuvremenjeno 47 postojećih pogona za preradu ribe. Uloženo je u 245 projekata za poboljšanje stavljanja na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture. Nabavljeno je 78 specijaliziranih vozila za prijevoz ribe i uloženo u 12 hladnjača i preko 40 radnih plovila.

Što se tiče ulaganja u sustav kontrole u ribarstvu, uloženo je u nabavu šest bespilotnih letjelica (sustav orbiter), modernizirano je i nabavljeno 16 plovila, 24 vozila te deset termovizijskih kamera za potrebe ribarske inspekcije.

Trend povećanja ukupne proizvodnje u akvakulturi je u vrijednosti od 63,42 %, a trend povećanja ukupne proizvodnje u akvakulturi u količini iznosi 57,61 %, za razdoblje 2016. - 2022. godine. Vrijednost izvoza proizvoda ribarstva i akvakulture je u 2016. godini iznosila 176,21 milijuna eura, a u 2022. godini 312,49 milijuna eura. Trend izvoza u količini proizvoda ribarstva i akvakulture u 2016. godini je iznosio 53,74 tisuće tona, a u 2022. godini 66,48 tisuća tona.

Trend zaposlenosti u sektoru ribarstva je u konstantnom porastu u promatranom razdoblju između 2016. - 2022. godine. U akvakulturi je u 2016. godini broj zaposlenih osoba iznosio 1.242, a u 2022. godini je iznosio 1.414 osoba. U morskom ribolovu u 2016. godini broj zaposlenih osoba iznosio je 7.227, a u 2022. godini broj zaposlenih osoba iznosio je 8.057 osoba. U preradi se bilježi porast zaposlenosti te je u 2016. godini iznosio 2.031 osobu, a u 2022. godini 2.200 zaposlenih osoba.

Trend potrošnje proizvoda ribarstva također bilježi porast te je tako u 2018. godine potrošnja iznosila 18,06 kg po glavi stanovnika, a u 2021. godini 22,90 kg po glavi stanovnika.

Statistika sektora ribarstva bilježi pozitivan trend u vanjskotrgovinskoj bilanci proizvoda ribarstva i akvakulture te je u 2022. godini uvezeno 63 tisuće tona u vrijednosti 248 milijuna eura, a izvezeno je 66 tisuća tona u vrijednosti 312 milijuna eura. Bilanca je u pogledu proizvoda ribarstva i akvakulture kontinuirano pozitivna.

3.5. OPERATIVNI PROGRAM ZA HRANU I/ILI OSNOVNU MATERIJALNU POMOĆ 2014. – 2020. U OKVIRU FONDA EUROPSKE POMOĆI ZA NAJPOTREBITIJE

Do 31. prosinca 2023. ukupno je objavljeno 12 otvorenih poziva na dostavu projektnih prijedloga ukupne vrijednosti 71,56 milijuna eura. Tijekom izvještajnog razdoblja, 15. studenoga 2023. objavljen je jedan poziv na izravnu dodjelu bespovratnih sredstava „Osiguravanje školske prehrane za djecu u riziku od siromaštva (prvo polugodište školske godine 2023. - 2024.), upućen Ministarstvu znanosti i obrazovanja, ukupne vrijednosti 8 milijuna eura.

Temeljem pokrenutih postupaka dodjele bespovratnih sredstava, do 31. prosinca 2023. sklopljen je ukupno 441 ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 63,54 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju sklopljena su dva ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 7,05 milijuna eura (sredstva EU), a raskinut je jedan ugovor ukupne vrijednosti 0,45 milijuna eura (sredstva EU). U sklopu Tehničke pomoći došlo je do povećanja vrijednosti ugovaranja ugovora FD.03.2.0.02.0001 za 0,65 milijuna eura (sredstva EU).

Sklopljeni ugovori u okviru OPFEAD-a od početka provedbe odnose se na materijalnu deprivaciju MD1 – nedostatak hrane, a usmjereni su na ublažavanje najgorih oblika dječjeg siromaštva osiguravanjem školske prehrane djeci u riziku od siromaštva te materijalnu deprivaciju MD2 – nedostatak osnovne materijalne pomoći, ublažavanjem siromaštva pružanjem pomoći najpotrebitijim osobama. Dio ugovora odnosi se na pružanje Tehničke pomoći korisnicima i tijelima u sustavu.

Ukupna plaćanja prema korisnicima izvršena su u iznosu od 42,62 milijuna eura (sredstva EU). U izvještajnom razdoblju korisnicima je plaćeno 1,54 milijuna eura (sredstva EU). Ukupno je do 31. prosinca 2023. ovjereno 39,19 milijuna eura (sredstva EU), a doznačeno je 35,07 milijuna eura. U izvještajnom razdoblju ovjereno je 7,98 milijuna eura (sredstva EU) prema Europskoj komisiji.

3.6. PROGRAMI TERITORIJALNE SURADNJE ZA FINANCIJSKO RAZDOBLJE 2014. – 2020.

U financijskom razdoblju 2014. – 2020. RH sudjeluje u 13 programa prekogranične, transnacionalne i međuregionalne suradnje.

Tablica 6: Financijski pokazatelji statusa provedbe programa teritorijalne suradnje od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2023. (sredstva EU, u milijunima eura)

Program ⁸	Dodijeljena sredstva	Sredstva programa dodijeljena Republici Hrvatskoj	Ugovorena sredstva (za korisnike iz Republike Hrvatske)	Ovjerena sredstva (za korisnike iz Republike Hrvatske)
HR – RS	34,29	15,00	17,25	16,34
HR – BA – ME	57,16	25,00	22,86	22,29
HU – HR	60,82	22,73	29,70	29,04
SI – HR	46,11	21,65	20,54	20,40
IT – HR	201,36	27,42	81,21	81,07
UKUPNO PREKOGRANIČNA	399,74	111,80	171,56	169,13
Dunav	221,27	4,00	20,56	16,17
Adrion	99,16	4,00	14,59	11,69
Središnja Europa	231,79	4,00	22,18	12,40
Mediteran	233,68	4,00	18,40	16,29
UKUPNO TRANSNACIONALNA	785,89	16,00	75,72	56,54
INTERREG EUROPE	359,33	-	3,34	3,50
INTERACT III	39,39	-	-	-
URBACT III	96,32	-	-	0,66
ESPON 2020	48,68	-	-	-
UKUPNO MEĐUREGIONALNA	543,72	-	3,34	4,16
UKUPNO ETS	1.729,36	127,80	250,62	229,83

⁸ HR-RS - Interreg IPA program prekogranične suradnje Hrvatska – Srbija 2014. – 2020.; HR-BA-ME – Interreg IPA program prekogranične suradnje Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna Gora 2014. – 2020.; HU-HR Program prekogranične suradnje Interreg V-A Mađarska – Hrvatska 2014. – 2020.; SI-HR - Program prekogranične suradnje Interreg V-A Slovenija – Hrvatska 2014. – 2020.; IT-HR - Program prekogranične suradnje Interreg V-A Italija – Hrvatska 2014. – 2020.; Dunav - Program transnacionalne suradnje Interreg V-B Dunav 2014. – 2020.; Adrion - Interreg V-B Jadransko-jonski program transnacionalne suradnje 2014. – 2020.; Središnja Europa - Program transnacionalne suradnje Interreg V-B Središnja Europa 2014. – 2020.; Mediteran - Program transnacionalne suradnje Interreg V-B Mediteran 2014. – 2020.; INTERREG EUROPE - Program međuregionalne suradnje INTERREG Europe 2014. – 2020.; INTERACT III - Program međuregionalne suradnje INTERACT III 2014. – 2020.; URBACT III - Program međuregionalne suradnje URBACT III 2014. – 2020.; ESPON 2020 - Program međuregionalne suradnje ESPON 2020.

4. NEPRAVILNOSTI

U razdoblju od početka financijskog razdoblja 2007. - 2013. do kraja četvrtog tromjesečja 2023. Europskom uredu za borbu protiv prijevara (OLAF) prijavljena⁹ su 777 slučajeva nepravilnosti u provedbi (operativnih) programa financijskog razdoblja 2007. - 2013. i (operativnih) programa financijskog razdoblja 2014. - 2020¹⁰. Među navedenim slučajevima nepravilnosti, zatvoreno¹¹ je njih 271 (34,9 % prijavljenih slučajeva nepravilnosti).

Iznos koji se odnosi na nepravilnosti prijavljene OLAF-u u razdoblju od drugog tromjesečja 2008. do kraja četvrtog tromjesečja 2023. čini otprilike 99,06 milijuna eura, od čega je EK-u ovjereno 63,01 milijuna eura (63,60 % ukupnog iznosa nepravilnosti).

Ako se promatra **broj nepravilnosti**, u **financijskom razdoblju 2007. - 2013.**, najveći dio nepravilnosti odnosio se na komponentu II programa IPA – Prekogračna suradnja (31,68 %), nakon čega slijede IPARD (19,25 %) i EFRR (18,01 %). Ako se, s druge strane, promatra **iznos nepravilnosti** u istom razdoblju, najveći udio u ukupnom iznosu nepravilnosti imaju EFRR (58,22 %), KF (14,96 %) i IPARD (11,83 %).

U **financijskom razdoblju 2014. - 2020.**, najveći **broj nepravilnosti** utvrđen je u okviru EPFRR-a (66,72 %), nakon čega slijede EFRR i ESF (oba sa 12,18 %). Ako se promatra **iznos nepravilnosti** u istom razdoblju, najveći udio u ukupnom iznosu nepravilnosti imaju KF (31,63 %), EPFRR (27,14 %) i EFRR (19,91 %).

Detaljan pregled navedenih nepravilnosti prema programskim razdobljima i prema fondovima EU-a prikazan je u Tablici 7.

⁹ U skladu s propisima EU-a, države članice dužne su OLAF-u prijaviti nepravilnosti koje imaju sljedeća obilježja: nepravilan iznos troška (koji se odnosi na sredstva Europske unije) jednak je ili veći od 10.000 eura te je odobren za isplatu Korisniku i Tijelo za ovjeravanje ga je ovjerilo Europskoj komisiji (uključen je u Izjavu o izdacima koja je podnesena Europskoj komisiji). U slučajevima sumnje na prijevaru, nepravilan iznos ne mora biti ovjeren Europskoj komisiji. Nepravilnosti se prijavljuju OLAF-u putem elektroničkog sustava za izvještavanje o nepravilnostima (*Irregularity Management System, IMS*).

¹⁰ Navedeni podaci ne uključuju prijavljene nepravilnosti koji se odnose na Europski fond za jamstva u poljoprivredi s obzirom da taj fond nije uključen u Europske strukturne i investicijske fondove u smislu Uredbe br. 1303/2013.

¹¹ Slučaj nepravilnosti smatra se zatvorenim ako je donesena odluka da se ranije utvrđena nepravilnost više ne smatra nepravilnošću ili su provedene sve korektivne mjere i svi neprihvatljivi izdaci su vraćeni Europskoj komisiji / izuzeti iz Izjave o izdacima. Iznos povrata računa se samo za zatvorene slučajeve nepravilnosti jer je iznos povrata kod otvorenih slučajeva podložan čestim promjenama zbog toga što korisnici nepravilan iznos mogu vraćati u obrocima.

Tablica 7: Nepravilnosti prijavljene OLAF-u u razdoblju od početka programskog razdoblja 2007. - 2013. do kraja drugog tromjesečja 2023., prema fondovima EU-a

Fond/ program	Broj prijavljenih nepravilnosti		Iznos nepravilnosti (u tis. EUR)		Iznos vraćen Europskoj komisiji (u tis. EUR)	
	Ukupan broj	- od čega broj zatvorenih slučajeva	Ukupan iznos (u tis. EUR)	- od čega ovjereno Europskoj komisiji	Ukupan iznos (u tis. EUR)	- od čega iznos koji se odnosi na zatvorene slučajeve
Programsko razdoblje 2007.-2013.						
IPA I	9	9	1.061,79	36,78	36,78	36,78
IPA II	51	44	228,97	137,86	69,99	56,89
IPA III	5	4	503,09	90,20	54,82	40,04
EFRR	29	7	9.214,86	8.241,99	5.324,89	1.882,71
KF	18	18	2.368,12	2.368,12	2.368,12	2.368,12
IPA IV	11	5	423,44	401,11	50,31	49,71
ESF	6	0	134,13	88,26	88,26	0,00
IPARD	31	30	1.872,50	1.790,28	1.621,56	1.621,56
EFR	1	1	21,60	21,60	21,60	21,60
Ukupno 2007.-2013.	161	118	15.828,50	13.176,20	9.636,34	6.077,40
Programsko razdoblje 2014.-2020.						
EFRR	75	34	16.573,39	15.015,43	13.130,68	12.246,51
EFRR - terit. suradnja	4	0	191,94	140,04	54,31	0,00
KF	25	20	26.328,03	9.343,67	7.674,66	7.663,20
ESF	75	11	15.229,84	9.720,22	5.000,55	265,02
EPFRR	411	69	22.591,41	13.292,11	6.372,31	2.932,73
EFPR	26	19	2.321,23	2.321,23	2.103,49	1.925,43
Ukupno 2014.-2020.	616	153	83.235,83	49.832,70	34.336,00	25.032,89
UKUPNO	777	271	99.064,34	63.008,90	43.972,34	31.110,29

Izvor: Elektronički sustav za izvještavanje o nepravilnostima (Irregularity Management System, IMS), zaključno sa 03.06.2024.

U pogledu **novih slučajeva nepravilnosti koji su utvrđeni i prijavljeni u izvještajnom razdoblju**, (1. srpnja - 31. prosinca 2023.), nije bilo novo-utvrđenih slučajeva nepravilnosti u korištenju programa pretprijetne pomoći i fondova EU-a iz financijskog razdoblja 2007. - 2013.

Vezano uz korištenje fondova EU-a iz **financijskog razdoblja 2014. - 2020.**, u izvještajnom razdoblju utvrđeno je i prijavljeno **185 novih slučajeva nepravilnosti**, što čini povećanje od 303,27 % u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje.

Financijski iznos novih slučajeva nepravilnosti je otprilike 10,93 milijuna eura, a od tog iznosa EK-u je ovjereno 6,61 milijuna eura (60,49 %).

Među navedenim (novim) slučajevima, 21 ih je istodobno zatvoreno, slijedom čega je izvršen povrat prema EK u iznosu od 520,76 tisuća eura.

Broj i iznos nepravilnosti prijavljenih OLAF-u u izvještajnom razdoblju prema fondovima EU-a prikazan je u Tablici 8.

Tablica 8: Broj i iznos nepravilnosti prijavljenih OLAF-u u izvještajnom razdoblju, prema fondovima

Fond/ program EU-a	Broj prijavljenih nepravilnosti		Iznos nepravilnosti (u tis. EUR)		Iznos vraćen Europskoj komisiji (u tis. EUR)
	Ukupan broj	- od čega broj zatvorenih slučajeva	Ukupan iznos	- od čega ovjereno Europskoj komisiji	Ukupan iznos
Programsko razdoblje 2014.-2020.					
EFRR	8	0	631,66	496,68	0,00
EFRR - teritorijalna suradnja	0	0	0,00	0,00	0,00
KF	2	1	50,15	50,15	50,06
ESF	23	4	1.247,43	850,83	94,64
EPFRR	152	16	9.005,68	5.216,46	376,06
UKUPNO	185	21	10.934,92	6.614,12	520,76

Izvor: Elektronički sustav za izvještavanje o nepravilnostima (Irregularity Management System, IMS), zaključno sa 03.06.2024.

5. JAČANJE SUSTAVA I POVEĆANJE UČINKOVITOSTI PROVEDBE EUROPSKIH STRUKTURNIH I INVESTICIJSKIH FONDOVA

MRRFEU kao tijelo nadležno za sveukupnu koordinaciju sustava upravljanja i kontrole korištenja ESI, odnosno EU fondova redovno prati stanje administrativnih kapaciteta u sustavu, uključujući i podatke proizašle iz analiza radne opterećenosti te o broju osoba koje je potrebno dodatno zaposliti na razini svakog tijela zasebno te ukupnog broja potrebnih osoba, o čemu redovno izvještava Vladu Republike Hrvatske.

Prema podacima MRRFEU-a na razini institucionalnog okvira financijskog razdoblja 2014. - 2020. i financijskoga razdoblja 2021. - 2027., na dan 31. prosinca 2023., ukupno je zaposleno 2.424 službenika odnosno 54 više nego na dan 31. prosinca 2022., što predstavlja 75 % potreba sukladno analizi radne opterećenosti za 2023. godinu (3.248).

U sustavu upravljanja i kontrole Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020. / Programa Konkurentnost i kohezija 2021. - 2027./ Integriranog teritorijalnog programa 2021. – 2027. na dan 31. prosinca 2023. zaposleno je ukupno 1.185 službenika¹², odnosno 31 više nego na dan 31. prosinca 2022., što predstavlja 85 % potreba sukladno analizi radne opterećenosti za 2023.godinu. (1.396).

U sustavu upravljanja i kontrole Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. - 2020. / Programa Učinkoviti ljudski potencijali 2021. - 2027. na dan 31. prosinca 2023. zaposleno je ukupno 564 službenika, odnosno 13 više nego na dan 31. prosinca 2022., što predstavlja 86 % potreba sukladno analizi radne opterećenosti za 2023. godinu (659).

U sustavu upravljanja i kontrole Programa ruralnog razvoja / Strateški plan zajedničke poljoprivredne politike zaposleno je ukupno 374 službenika, odnosno šest manje nego na dan 31. prosinca 2022., što predstavlja 45 % potreba sukladno analizi radne opterećenosti za 2023. godinu (835), dok je u sustavu upravljanja i kontrole Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo / Programa za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu 2014. – 2027. zaposleno ukupno 78 službenika, odnosno četiri više nego na dan 31. prosinca .2022., što predstavlja 76 % potreba sukladno analizi radne opterećenosti za 2023. godinu (103).

Na dan 31. prosinca 2023. u Koordinacijskom tijelu ukupno je zaposleno 111 službenika, devet više u odnosu na dan 31. prosinca 2022., što predstavlja 91 % potreba sukladno analizi radne opterećenosti za 2023. godinu (122).

U Ministarstvu financija, kao Tijelu za ovjeravanje¹³ odnosno Tijelu koje obavlja računovodstvenu funkciju¹⁴, na dan 31. prosinca 2023. ukupno je zaposleno 14 službenika, odnosno jedan više u odnosu na dan 31. prosinca 2022., što predstavlja 93 % potreba sukladno analizi radne opterećenosti (15).

U Agenciji za reviziju sustava provedbe programa EU, kao tijelu koje obavlja revizorsku funkciju na dan 31. prosinca 2023. ukupno je zaposleno 78 službenika, istovjetno broju zaposlenih na dan 31. prosinca 2022., što predstavlja 91 % potreba sukladno analizi radne opterećenosti za 2023. godinu (86).

U Ministarstvu unutarnjih poslova (za Program Fonda za azil, migraciju i integraciju, Program Fonda za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike) na dan 31. prosinca 2023. ukupno je zaposleno 20

¹² Uključen je prikaz kapaciteta gradova iz 2014.-2020., a kapaciteti novih gradova koji su uključeni u razdoblju 2021.-2027. u ITP prate se od siječnja 2024.

¹³ Funkcija u financijskom razdoblju 2014. – 2020.

¹⁴ Funkcija u financijskom razdoblju 2021. – 2027.

službenika, odnosno sedam više nego na dan 31. prosinca 2022., što predstavlja 63 % potreba sukladno analizi radne opterećenosti za 2023.godinu (32).

Na dan 31. prosinca 2023. u okviru Plana za jačanje kapaciteta institucionalnog okvira za korištenje fondova Europske unije, na razini institucionalnog okvira za korištenje fondova EU, unutar tri definirana područja Plana (Ljudi i organizacija, Strateško planiranje, programiranje i provedba te Korisnici i dionici) 26 je mjera, točnije 61 aktivnost. Provedeno je 18 aktivnosti odnosno 30 % od ukupnog broja aktivnosti, dok je za njih 41, odnosno 67 % provedba u tijeku te za njih 2, odnosno 3 % provedba još nije započela.

Grafikon 4: Broj zaposlenih u SUK-u

Sukladno članku 9. Uredbe o funkcijama, zadaćama i odgovornosti Koordinacijskog tijela u institucionalnom okviru za korištenje fondova Europske unije u Republici Hrvatskoj u financijskom razdoblju od 2021. do 2027. godine („Narodne novine“, broj 96/22.), 5. siječnja 2023. osnovan je jedinstveni Odbor za praćenje Programa Konkurentnost i Kohezija 2021. - 2027. i Integriranog teritorijalnog programa 2021. – 2027. (u daljnjem tekstu: Odbor), čiji sastav je potvrđen na 1. konstituirajućoj sjednici, održanoj 25. siječnja 2023. U ovom izvještajnom razdoblju održane su četiri sjednice. Prva sjednica u okviru navedenog izvještajnog razdoblja održana je 22. rujna 2023., druga 26. listopada 2023., treća 24. studenog 2023. i četvrta 12. prosinca 2023. godine.

S ciljem kontinuiranog jačanja kapaciteta članova, predstavnika i njihovih zamjena u Odboru, a sukladno prikupljenim prijedlozima tema od interesa od članova i zamjena, održan je i treći radni sastanak 31. listopada 2023. te će se s takvom praksom održavanja radnih sastanaka nastaviti i dalje.

6. AKTIVNOSTI INFORMIRANJA I KOMUNIKACIJE

S ciljem obilježavanja deset godina članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji odnosno korištenja EU fondova, 30. lipnja i 1. srpnja 2023. održano je informativno događanje pod nazivom „Dani otvorenih vrata EU projekata“. Radi se o aktivnosti kojom se najširoj javnosti predstavljaju projekti koji su dali doprinos razvoju lokalnih zajednica u područjima kao što su energetika, istraživanje i razvoj, kultura, obrazovanje, poduzetništvo, promet, zaštita okoliša, ruralni razvoj, socijalna uključenost, turizam, zdravlje i mnoga druga. Korisnici koji su uspješno proveli projekt financiran iz EU fondova kroz različite aktivnosti u klopnu Dana otvorenih vrata (radionice, predavanja, obilasci projektnih lokacija itd.) predstavljaju projekt zainteresiranim posjetiteljima te ujedno svojim primjerom služe kao motivacija i inspiracija budućim korisnicima koji svoje ideje žele financirati sredstvima iz fondova Europske unije.

Od 7. do 9. prosinca 2023. u Šibeniku je održana konferencija „Dani regionalnoga razvoja i EU fondova“ u organizaciji Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije. Program konferencije bio je usmjeren na puno desetljeće Republike Hrvatske u Europskoj uniji te korištenje EU fondova i provedene EU projekte. Program konferencije obuhvatio je brojne teme i specifična područja regionalnog razvoja, uz fokus na iskustvu korisnika EU fondova, a održani su raznovrsni paneli s predstavnicima jedinica lokalne i regionalne samouprave, ali i poduzetnicima koji su uz pomoć EU sredstava pokrenuli investicijske cikluse u svojim poduzećima i razvili nove proizvode. Na konferenciji je ujedno predstavljena i brošura „Regionalni razvoj Hrvatske“ koja analizira hrvatske regije u desetogodišnjem periodu između dva popisa stanovništva uz pregled dinamike razvoja

Dodatno je predstavljena i nova mrežna stranica www.eufondovi.gov.hr koja na jednom mjestu objedinjuje sve informacije o EU fondovima.

MRRFEU je od 2019. godine uključen u provođenje projekta Europske komisije „At the School of OpenCohesion“ (u daljnjem tekstu: ASOC). Aktivnosti ovoga projekta usmjerene su upoznavanju mladih s procesom sufinanciranja projekata sredstvima EU, educiranju mladih o kohezijskoj politici i poticanju mladih na podizanje svijesti o kohezijskoj politici, a utemeljen je na talijanskom projektu dobre prakse. Projektom se promiče sudjelovanje učenika/ca u praćenju učinkovitosti projekata i ulaganja koja se provode putem kohezijske politike EU-a korištenjem javnih otvorenih podataka i poticanjem kulture aktivnog građanstva. Sveukupno je gotovo 300 sudionika prošlo obrazovni program projekta, a MRRFEU je s provedbom projekta ovoga puta u eksperimentalnom obliku nastavilo i u 2022. godini, pod nazivom „ASOC – Prekogranična suradnja Interreg Italija-Hrvatska“, pri čemu je fokus na funkcioniranju Interreg programa prekogranične suradnje i s njim povezanih projekata. Eksperimentalni obrazovni put ovog Pilot projekta uključio je ukupno osam škola iz Hrvatske i Italije, odnosno četiri para talijanskih i hrvatskih skupina učenika. Iz Hrvatske su sudjelovale četiri srednje škole iz četiri županije obuhvaćene Interreg programom prekogranične suradnje Italija-Hrvatska (Istarska županija, Karlovačka županija, Zadarska županija i Dubrovačko-neretvanska županija). I u školskoj godini 2022./2023. nastavljen je Projekt „ASOC – Prekogranična suradnja Interreg Italija-Hrvatska“. U Projekt je uključeno ukupno 15 škola iz Hrvatske i Italije, odnosno osam parova talijanskih i hrvatskih skupina učenika. Iz Hrvatske sudjeluje sedam srednjih škola iz pet županija obuhvaćenih Interreg programom prekogranične suradnje Italija-Hrvatska (Zadarska, Dubrovačko-neretvanska, Primorsko-goranska, Karlovačka i Splitsko-dalmatinska). Po završetku provedbe planiranih aktivnosti učeničke radove evaluiralo je Stručno povjerenstvo te je donesena Odluka o odabiru najuspješnijeg para škola. Nagradu za najuspješniji par škola dobile su Liceo Scientifico Carlo Cafiero iz Italije te Prva riječka hrvatska gimnazija. Svečana završna dodjela priznanja o sudjelovanju najuspješnijim timovima održana je 18. listopada 2023. u Zadru.

U sklopu aktivnosti projekta ASOC ostvarena je suradnja s Uredom za udruge Vlade Republike Hrvatske kroz inicijativu Partnerstva za otvorenu vlast. Od 2021. godine MRRFEU je kroz projekt ASOC uključen u **Inicijativu Partnerstva za otvorenu vlast u RH** te je obvezno svake školske godine tijekom provođenja aktivnosti ASOC-a provesti aktivnost **16.2. Održati edukativni posjet srednjoškolskih učenika/ca nacionalnim institucijama definiranu Akcijskim planom za provedbu inicijative Partnerstva za otvorenu vlast u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2022. do 2023.**

Edukativni posjet učenika/ca MRRFEU i Fakultetu elektrotehnike i računarstva u Zagrebu održan je 11. prosinca 2023. Tom prilikom svim učenicima i profesorima koji su sudjelovali u projektu ASOC uručena su priznanja za uspješno sudjelovanje.

Implementacija projekta ASOC nije nastavljena u školskoj godini 2023. / 2024. Obzirom da je koordinator provedbe i idejni začetnik projekta ASOC talijanska Agencija za koheziju, MRRFEU će se pravovremeno očitovati na njihov eventualni poziv na nastavak implementacije projekta.

Primjere uspješno provedenih EU projekata na području Republike Hrvatske moguće je pronaći internetskom portalu www.strukturnifondovi.hr.

Aktivnosti informiranja i komunikacije provedene u okviru Europskog socijalnog fonda plus

U okviru Konferencije „Dani regionalnoga razvoja i EU fondova“ koja je održana u Šibeniku od 7.do 9. prosinca 2023., predsjednik Vlade RH Andrej Plenković i ministar Marin Piletić, 7. prosinca 2023. svečano su uručili prve ugovore vrijedne više od 37 milijuna eura iz novog programskog razdoblja za Poziv „Zaželi – prevencija institucionalizacije“, operaciju od strateške važnosti. Na konferenciji je, između ostaloga, predstavljen ESF+ odnosno područja i mogućnosti financiranja, uz godišnji plan očekivanih objava Poziva/natječaja.

Tijekom prosinca 2023. godine nastavljeno je potpisivanje velikog broja ugovora iz Poziva Zaželi u odabranim gradovima diljem RH, nastojeći pritom dodatno naglasiti potencijal, mogućnosti i očekivanja ESF+.

S ciljem promocije Europskog socijalnog fonda u RH, 15. prosinca 2023. u Zagrebu, održana je konferencija „**ESF+ za vještine budućnosti**“ na kojoj su sudjelovali ministar rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike **Marin Piletić**, ministar vanjskih i europskih poslova **Gordan Grlić Radman** i povjerenik EK za zapošljavanje i socijalna prava **Nicolas Schmit**. S obzirom na to da je Europska komisija 2023. godinu proglasila Europskom godinom vještina, ova Konferencija je bila usmjerena na ključnu ulogu razvoja vještina u poticanju gospodarskog rasta, socijalne uključenosti i stvaranja održivog zapošljavanja diljem Europe.

Jedan od ciljeva Programa Učinkoviti ljudski potencijali 2021. - 2027. je i suzbijanje materijalne oskudice osiguravanjem hrane i/ili osnovne materijalne pomoći za najpotrebitije, uključujući djecu. S ciljem promocije navedenoga cilja, povodom obilježavanja blagdana Sv. Nikole, zaštitnika djece, osigurana je podjela slatkih paketa za 4.274 djece u dobi od jedne do osam godina u obiteljima koji su korisnici zajamčene minimalne naknade.

U listopadu 2023. godine je potpisan Ugovor za uslugu nabave i tiska informativnog i promotivnog materijala s ciljem promicanja mogućnosti i osiguranja vidljivosti ESF+ u RH.

Aktivnosti informiranja i komunikacije provedene u okviru Fondova za unutarnje poslove

Upravljačko tijelo transparentno i redovno izvještava javnost o svojim aktivnostima, objavljujući na službenoj web stranici <https://eufondovi.mup.hr/> informacije i podatke o projektima odabranim za sufinanciranje iz fondova za unutarnje poslove, nove obrasce i propise koji su potrebni za provedbu Programa fondova u okviru VFO-a 2021. - 2027. za korisnike, Odluke i Poslovnike Odbora za praćenje te redovito ažurirane popise projekata, kao i pozive za podnošenje prijedloga za dodjelu bespovratnih sredstava.

Uz postojeću mrežnu stranicu UT-a također je u izradi i nova mrežna stranica koja će sadržavati sve relevantne informacije i dokumente koji se odnose na programsko razdoblje 2021. - 2027.

7. PREGLED PROVEDBE PROGRAMA FINANCIJSKOG RAZDOBLJA 2021. – 2027.

Sporazum o partnerstvu s Republikom Hrvatskom, koji se odnosi na financijsko razdoblje 2021. - 2027. koji je Europske komisija odobrila 24. kolovoza 2022., uspostavlja strategiju ulaganja Republike Hrvatske, vrijednu gotovo 9 milijardi eura za financijsko razdoblje 2021. – 2027. Navedena sredstva dostupna su putem četiri programa: Program Konkurentnost i kohezija (PKK), Integrirani teritorijalni program (ITP), Program Učinkoviti ljudski potencijali te Program za ribarstvo i akvakulturu. Ulaganja predstavljaju istovremeno i kontinuitet, ali i dodatni iskorak s ciljem jačanja ulaganja s posebnim teritorijalnim fokusom, a koristit će se u najvećem iznosu za daljnje jačanje gospodarstva, potporu zelene i pravedne tranzicije koja će ublažiti utjecaj energetske i klimatske izazova na gospodarstvo i društvo u cjelini, digitalne tranzicije, daljnje poboljšanje povezanosti i mobilnosti te jačanje socijalne kohezije.

Program Konkurentnost i kohezija 2021. - 2027. odobren je od strane Europske komisije 9. studenoga 2022. Prijedlog prve izmjene Programa Konkurentnost i kohezija 2021. - 2027. odobren je na 7. sjednici OzP-a održanoj 12. prosinca 2023. Slijedom toga, 21. prosinca 2023. zahtjev za izmjenu programa podnesen je Europskoj komisiji (EK) putem sustava elektroničke razmjene podataka (SFC) te je izmjena odobrena Provedbenom odlukom Komisije C(2024) 3315 od 13. svibnja 2024. o izmjeni Provedbene odluke C(2022) 8143 o odobravanju programa „Konkurentnost i kohezija 2021. - 2027.“ za potporu iz Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast“ u Hrvatskoj.

Program Učinkoviti ljudski potencijali 2021. -2027. odobren je Provedbenom odlukom Komisije C(2022) 7346 od 11. listopada 2022. o odobrenju programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2021. - 2027.“ za potporu iz Europskog socijalnog fonda plus u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast“ za Hrvatsku. Europska komisija odobrila je prvu izmjenu PULJP 2021.-2027. 23. kolovoza 2023. Na 4. sjednici Odbora za praćenje PULJP 2021. - 2027., održanoj 30. studenoga 2023. usvojena je druga izmjena Programa.

SP ZPP je temeljni dokument za korištenje sredstava europskih poljoprivrednih fondova (Europski fond za jamstva u poljoprivredi - EFJP i Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj - EPFRR).

Uz navedeno, za provedbu Zajedničke ribarstvene politike i pomorske politike Europske unije, utvrđen je i Program za ribarstvo i akvakulturu Republike Hrvatske za razdoblje do 2027.

Isto tako u sklopu financijskog okvira od 2021. do 2027. godine, za područje unutarnjih poslova utvrđena su dva fonda i Instrument: Fond za azil, migracije i integraciju (AMIF), Fond za unutarnju sigurnost (ISF), Fond za integrirano upravljanje granicama - Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (BMVI).

Do 31. prosinca 2023. ukupno je pokrenuto 56 postupka dodjele bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 1,78 milijardi eura, odnosno 14,13 % ukupno dodijeljenih sredstava.

Tablica 9: Financijski pokazatelji statusa provedbe programa financijskog razdoblja 2021. – 2027. od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

Program ¹⁵	Dodijeljena sredstva	Objavljeno poziva		
		broj	iznos	%
PKK	5.203,03	17	670,73	12,89
ITP	1.569,97	7	227,43	14,49
PULJP	1.933,57	3	106,68	5,52
SP ZPP ¹⁶	3.384,88	8	419,10	12,38
PRA	243,69	14	89,39	36,68
AMIF	47,32	1	44,64	94,34
ISF	35,73	3	33,70	94,32
BMVI	202,92	3	191,43	94,34
UKUPNO	12.621,11	56	1.783,09	14,13

¹⁵ PKK – Program Konkurentnost i kohezija 2021.-2027.; ITP – Integrirani teritorijalni program 2021.-2027.; PULJP – Program Učinkoviti ljudski potencijali 2021.-2027.; SP ZPP – Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike RH 2023. – 2027.; PRA – Program za ribarstvo i akvakulturu RH za 2021.-2027.; AMIF – Program Fonda za azil, migracije i integraciju RH 2021.-2027.; ISF – Program Fonda za unutarnju sigurnost RH 2021.-2027. ; BMVI – Program Fonda za integrirano upravljanje granicama – Instrumenta za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike 2021.-2027.

¹⁶ Za SP ZPP broj natječaja uključuje objavljene natječaje iz EPFRR i EFJP - sektor vina dok su u iznos objavljenog uključeni i iznosi stavljeni na raspolaganje putem EFJP izravne potpore i sektor pčelarstva.

PROGRAMI TERITORIJALNE SURADNJE ZA FINACIJSKO RAZDOBLJE 2021. – 2027.

U financijskom razdoblju 2021. – 2027. RH sudjeluje u 13 programa prekogranične, transnacionalne i međuregionalne suradnje.

Tablica 10: Financijski pokazatelji statusa provedbe programa teritorijalne suradnje od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)

Program ¹⁷	Dodijeljena sredstva	Objavljeno poziva		
		broj	iznos	%
HR – RS	38,28	1	17,40	45,45
HR – BA – ME	117,69	1	41,10	34,92
HU – HR	58,07	-	-	-
SI – HR	41,84	2	19,02	45,46
IT – HR	178,18	1	80,00	44,90
UKUPNO PREKOGRANIČNA	434,06	5	157,52	36,29
Dunav	215,05	4	146,83	62,28
IPA Adrion	136,69	2	77,39	56,62
Središnja Europa	224,62	2	132,00	58,76
EURO-MED	234,90	3	122,00	51,94
UKUPNO TRANSNACIONALNA	811,26	11	478,22	58,95
INTERREG EUROPE	394,48	2	220,00	55,77
INTERACT IV	45,00	-	-	-
URBACT IV	105,90	2	31,00	29,27
ESPON 2030	60,00	-	-	-
UKUPNO MEĐUREGIONALNA	605,39	4	251,00	41,46
UKUPNO ETS	1.850,71	20	886,73	47,91

¹⁷ HR-RS - Program prekogranične suradnje Hrvatska – Srbija 2021. – 2027.; HR-BA-ME - Program prekogranične suradnje Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna Gora 2021. – 2027.; HU-HR - Program prekogranične suradnje Interreg VI-A Mađarska – Hrvatska 2021. – 2027.; SI-HR - Program prekogranične suradnje Interreg VI-A Slovenija – Hrvatska 2021. – 2027.; IT-HR - Program prekogranične suradnje Interreg VI-A Italija – Hrvatska 2021. – 2027.; Dunav - Program transnacionalne suradnje dunavske regije 2021. – 2027.; IPA Adrion - Interreg Jadransko-jonski program transnacionalne suradnje 2021. – 2027.; Središnja Europa - Program transnacionalne suradnje Interreg VI-B Središnja Europa 2021. – 2027.; EURO-MED - Program transnacionalne suradnje Interreg VI-B Euro-Mediterran 2021. – 2027.; INTERREG EUROPE - Program međuregionalne suradnje INTERREG Europe 2021. – 2027.; INTERACT IV - Program međuregionalne suradnje INTERACT 2021. – 2027.; URBACT IV - Program međuregionalne suradnje URBACT IV 2021. – 2027.; ESPON 2030 - Program međuregionalne suradnje ESPON 2030.

8. ZAKLJUČAK

Ukoliko sagledamo izvornu alokaciju ESI sredstava 2014. – 2020. u iznosu od 10,73 milijarde eura na koju nadodamo 864,23 milijuna eura iz REACT EU te 597,56 milijuna eura koji su dodani u PRR, ukupna alokacija je 12,19 milijardi eura.

Iz EU fondova za razdoblje 2014. – 2020. u RH je tijekom izvještajnog razdoblja ukupno ugovoreno 26,26 milijuna eura, plaćanja izvršena prema krajnjim korisnicima iznose 867,01 milijuna eura te je ovjereno 1,67 milijardi eura.

Do 31. prosinca 2023. ukupno je ugovoreno 14,06 milijardi eura što iznosi 124,14 % od ukupno dodijeljenih sredstava u iznosu od 11,33 milijardi eura. Ukupna plaćanja iznose 10,52 milijardi eura, odnosno 92,89 % od ukupno dodijeljenih sredstava te je ukupno ovjereno 9,61 milijardi eura, odnosno 84,87 % od ukupno dodijeljenih sredstava.

U okviru OPKK-a tijekom izvještajnog razdoblja ugovoreno je 18,08 milijuna eura, a plaćeno 605,03 milijuna eura. Ukupno od početka provedbe do 31. prosinca 2023. ugovoreno je 135,10 %, a plaćeno 93,90 % dodijeljenih sredstava.

U okviru OPULJP-a tijekom izvještajnog razdoblja ugovoreno je 15,76 milijuna eura (sredstava EU), a plaćeno je 145,87 milijuna eura (sredstava EU). Ukupno od početka provedbe do 31. prosinca 2023. ugovoreno je 121,95 % sredstava, dok je plaćeno 99,79 % dodijeljenih sredstava.

U okviru PRR-a tijekom izvještajnog razdoblja ugovoreno je -21,54 milijuna eura, a plaćeno 90,18 milijuna eura. U izvještajnom razdoblju za PRR je došlo do pada u ugovaranju zbog raskida ugovora. Ukupno od početka provedbe do 31. prosinca 2023. ugovoreno je 98,45 %, a plaćeno 87,72 % dodijeljenih sredstava.

U okviru OPPiR-a tijekom izvještajnog razdoblja ugovoreno je 13,96 milijuna eura, a plaćeno je 25,93 milijuna eura. Ukupno od početka provedbe do 31. prosinca 2023. ugovoreno je 108,48 %, dok je plaćeno 74,86 % dodijeljenih sredstava.

Iz instrumenata NEXT GENERATION EU je tijekom izvještajnog razdoblja ukupno ugovoreno 3,57 milijuna eura, plaćanja izvršena prema krajnjim korisnicima iznose -1,28 milijuna eura što je posljedica naknadnog povrata sredstava sukladno odobrenju Zahtjeva za nadoknadom sredstava te je ovjereno 569,30 milijuna eura.

Do 31. prosinca 2023. ukupno je ugovoreno 794,69 milijuna eura što iznosi 91,95 % od ukupno dodijeljenih sredstava. Ukupna plaćanja iznose 712,88 milijuna eura, odnosno 82,49 % od ukupno dodijeljenih sredstava te je ukupno ovjereno 617,03 milijuna eura, odnosno 71,40 % od ukupno dodijeljenih sredstava.

Iz EU fondova za razdoblje 2007. – 2013. u RH tijekom izvještajnog razdoblja nije bilo promjena u odnosu na prošlo Izvješće.

Do 31. prosinca 2023. ukupno je ugovoreno 1,28 milijardi eura, odnosno 99,66 % dodijeljenih sredstava. Istovremeno je korisnicima isplaćeno 1,13 milijardi eura, odnosno 88,06 % dodijeljenih sredstava.

Iz EU fondova za razdoblje 2021. – 2027. do 31. prosinca 2023. ukupno je pokrenuto 56 postupka dodjele bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 1,78 milijardi eura, odnosno 14,13 % ukupno dodijeljenih sredstava.

KRATICE

AFCOS-jedinica	Sektor za koordinaciju sustava za suzbijanje nepravilnosti i prijevara u korištenju fondova Europske unije
AMIF	Fond za azil, migracije i integraciju
ARPA	Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije
BMVI	Instrument za financijsku potporu u području upravljanje granicama i vizne politike
EFJP	Europski fond za jamstva u poljoprivredi
EFPR	Europski fond za pomorstvo i ribarstvo
EFPRA	Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu
EFR	Europski fond za ribarstvo
EFRR	Europski fond za regionalni razvoj
EK	Europska komisija
EPPO	Ured europskog javnog tužitelja (<i>European Public Prosecutor's Office</i>)
EPFRR	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
ESF	Europski socijalni fond
ESI fondovi	europski strukturni i investicijski fondovi
ESPN	Europska mreža za praćenje prostornog razvoja (<i>European Spatial Planning Observation Network</i>)
EU	Europska unija
FPT	Fond za pravednu tranziciju
FEAD	Fond europske pomoći za najpotrebitije
FLAG	Lokalna akcijska skupina u ribarstvu
HAMAG – BICRO	Hrvatska agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije
HV	Hrvatske vode
IAKS	Integrirani administrativni i kontrolni sustav
IKT	informacijsko komunikacijska tehnologija
IMS	Informatički sustav za upravljanje nepravilnostima (<i>Irregularity Managemet System</i>)
IPA	Instrument pretpristupne pomoći
IPARD	Instrument pretpristupne pomoći za ruralni razvoj (<i>Instrument for Pre-Accession Assistance for Rural Development</i>)
ISF	Fond za unutarnju sigurnost
ITP	Integrirani teritorijalni program 2021. – 2027.
ITU	Integrirana teritorijalna ulaganja

IZM	Inicijative za zapošljavanje mladih
JLP(R)S	jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
KF	Kohezijski fond
LAGUR	Lokalna akcijska grupa u ribarstvu
LRSR	Lokalna razvojna strategija u ribarstvu
MSP	malo i srednje poduzetništvo (poduzeće)
MFIN	Ministarstvo financija
MPGI	Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine
MINGO	Ministarstvo gospodarstva
MPOLJ	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva
MROSP	Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
MRRFEU	Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
MU	Ministarstvo pravosuđa i uprave
MZOZT	Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije
MZO	Ministarstvo znanosti i obrazovanja
NPOO	Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.
OLAF	Europski ured za borbu protiv prijevara
OPFEAD	Operativni program za hranu i/ili osnovnu materijalnu pomoć 2014. – 2020.
OPKK	Operativni program „Konkurentnost i kohezija“ 2014. – 2020.
OPP	Operativni program „Promet“ 2007 – 2013.
OPPiR	Operativni program za pomorstvo i ribarstvo 2014. – 2020
OPRK	Operativni program „Regionalna konkurentnost“ 2007 – 2013.
OPRLJP	Operativni program „Razvoj ljudskih potencijala“ 2007. – 2013.
OPULJP	Operativni program „Učinkoviti ljudski potencijali“ 2014. – 2020.
OPZO	Operativni program „Zaštita okoliša“ 2017. – 2013.
OPR	Operativni program za ribarstvo 2007. – 2013.
OzP	Odbor za praćenje
PI	Prijelazni instrument
PKK	Program Konkurentnost i kohezija 2021. – 2027.
PRA	Program za ribarstvo i akvakulturu Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2021. – 2027.
PRR	Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014. – 2020.
PT1	Posredničko tijelo razine 1
PT2	Posredničko tijelo razine 2

PULJP	Program Učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027.
RH	Republika Hrvatska
SAFU	Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije
SP ZPP	Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike 2023. – 2027.
SUK	Sustav upravljanja i kontrole
TO	Tijelo za ovjeravanje
TP	Tehnička pomoć
TR	Tijelo za reviziju
UT	Upravljačko tijelo
UzUVRH	Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske
VRH	Vlada Republike Hrvatske
ZNP	Zajednička nacionalna pravila
ZNS	Zahtjev za nadoknadom sredstava

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1: Financijski pokazatelji od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja za financijsku perspektivu 2014. - 2020.	4
Grafikon 2: Kretanje stanja iskorištenosti sredstava Europskih strukturnih i investicijskih fondova 2014. - 2020. (sredstva EU)	5
Grafikon 3: Financijski pokazatelji od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja za NEXT GENERATION EU	6
Grafikon 4: Broj zaposlenih u SUK-u	27

POPIS TABLICA

Tablica 1: Financijski pokazatelji statusa provedbe (operativnih) programa financijskog razdoblja 2014. – 2020. u izvještajnom razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	3
Tablica 2: Financijski pokazatelji statusa provedbe (operativnih) programa financijskog razdoblja 2014. – 2020. od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	4
Tablica 3: Financijski pokazatelji statusa provedbe instrumenata NEXT GENERATION EU razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	5
Tablica 4: Financijski pokazatelji statusa provedbe instrumenata NEXT GENERATION EU od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	6
Tablica 5: Financijski pokazatelji statusa provedbe svih Operativnih programa i komponenti programa IPA od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	7
Tablica 6: Financijski pokazatelji statusa provedbe programa teritorijalne suradnje od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	22
Tablica 7: Nepravilnosti prijavljene OLAF-u u razdoblju od početka programskog razdoblja 2007. - 2013. do kraja drugog tromjesečja 2023., prema fondovima EU-a	24
Tablica 8: Broj i iznos nepravilnosti prijavljenih OLAF-u u izvještajnom razdoblju, prema fondovima	25
Tablica 9: Financijski pokazatelji statusa provedbe programa financijskog razdoblja 2021. – 2027. od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	32
Tablica 10: Financijski pokazatelji statusa provedbe programa teritorijalne suradnje od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 31. prosinca 2023. (sredstva EU, u milijunima eura i postocima od dodijeljenih sredstava)	33